EMNETABELL - SIVILARKITEKTSTUDIET

1. og 2. årskurs 2003/2004 og 3. årskurs 2004/2005

Emnenr	Emnetittel	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs						
AAR4300	Arkitektur 1	15 Sp		15 Sp		BØ
EXPH0001	Emne 1	7,5 Sp		7,5 Sp	13. desember	
AAR4400	Form og farge 1	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4405	Konstruksjonslære	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp	26. januar *	BE
AAR4410	Arkitektur 2		15 Sp	15 Sp		BØ
	Emne 2		7,5 Sp	7,5 Sp		
2. årskurs						
AAR4330	Arkitektur 3	22,5 Sp		22,5 Sp		TØ
AAR4430	ATH A	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp	22. mai	TE
AAR4435	Form og farge 2	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4440	Arkitektur 4		22,5 Sp	22,5 Sp		TØ
3. årskurs (2004/2005)						
AAR4360	ATH B	7,5 Sp		7,5 Sp		TE
AAR4365	Arkitektur 5	22,5 Sp		22,5 Sp		TEØ
AAR4460	ATH C		7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4465	Arkitektur 6		22,5 Sp	22,5 Sp		TØ

*** Den oppgitte eksamensdato vil bi endret dersom fakultetet ikke får innvilget søknad om å avholde avsluttende eksamen utenfor den ordinære eksamensperioden.**

3. årskurs 2003/2004

Emnenr	Emnetittel	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
SAA3515 AAR4390	Arkitekturens teori og historie 3	6 Sp		6 Sp	10. desember	TE
SAA4015 AAR4393	Arkitektur 5A BYPLANLEGGING	15 Sp		15 Sp	17. desember	TEØ
SAA5026 AAR4396	Arkitektur 5B BOLIGPLANLEGGING	9 Sp		9 Sp		TØ
SAA3520 AAR4490	Arkitekturens teori og historie 4		6 Sp	6 Sp		TØ
SAA5028 AAR4493	Arkitektur 6 STØRRE BYGG I PLANKONTEKST		24 Sp	24 Sp		TØ

EMNETABELL – SIVILARKITEKTSTUDIET 2003/2004
PROSJEKTEMNE
4. OG 5. ÅRSKURS

Emnenr	Emnetittel	Må tas i komb. med	Anm.	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
AAR4500	Ark formg KP	AAR4870		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4505	Arkitektur A			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4510	Boligprosjektering	AAR4814		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4515	Byforming I			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4520	Byhus fremmed kultur			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4525	Byøk planl prosjekt	AAR4820, AAR4816	2	15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4535	Enkle programmer A	AAR4830		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4540	Metamorfose	AAR4860		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4545	Transf 1A ark & landsk	AAR4875		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4550	Transf 2A – bygn vern	AAR4825		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4555	Transf 3A prosj res	AAR4804		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4560	Trearkitektur A	AAR4880		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4565	Trekonstruksjoner A	AAR4885	3	15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4570	Vis kom 1 A	AAR4890		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4600	Arkitektur A				15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4605	Byforming II				15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4610	Energi- og miljø	AAR4915	1		15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4613	Eiendomsforvaltning	AAR4950			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4615	Ind formgiving A	AAR4925			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4620	Interiør prosj	AAR4935			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4625	Teori og eksp A	AAR4955			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4630	Vis kom 2 A	AAR4965			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4990	Masteroppgave					30 Sp		TØ

Hvert semester skal det velges ett Prosjektemne og to Teori- og kunnskapsemner. Det ene Teori- og kunnskapsemne skal velges slik at det kan knyttes opp til det valgte Prosjektemnet. I kolonne "Må tas i komb. med" er det angitt hvilke(t) Teori- og kunnskapsemne som kan/må knyttes opp til det enkelte Prosjektemne. Det andre Teori- og kunnskapsemne kan velges fritt fra listen over Teori- og kunnskapsemne, såfremt det ikke er noe krav om at emnet skal tas i kombinasjon med et Prosjektemne. Velegnede emner på 7,5 Sp undervist av andre fakultet, kan også tas inn i emnekretsen som fritt valgt Teori- og kunnskapsemne. Dette forutsetter godkjenning fra fakultetet som gir emnet.

1. **Se avsnitt om forutsetninger under emnebeskrivelsen.**
2. **Emnene AAR4525, AAR4816 og AAR4820 må alle tas i samme semester.**
3. **Undervises ikke i studieåret 2003/2004.**

EMNETABELL – SIVILARKITEKTSTUDIET 2003/2004
KUNNSKAPSEMNE
4. OG 5. ÅRSKURS

Emnenr	Emnetittel	Må tas i komb. med	Anm.	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
AAR4800	Arkitektur B			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4804	Arkant			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4808	Arkitek scenografi			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
BK4100	Arkitektur og foto			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4812	Bolighistorie			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4814	Boligkunnskap	AAR4510		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4816	Byøk plan metode	AAR4525, AAR4820	2	7,5 Sp		7,5 Sp	12. desember	TE
AAR4820	Byøk planl teori	AAR4525, AAR4816	2	7,5 Sp		7,5 Sp	20. desember	TE
AAR4825	Dokum og analyse	AAR4550		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4830	Enkle programmer B	AAR4535		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4835	Est kom			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
TPD4185	Formgiving i tre			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4840	Forsk met ark planl			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4845	Landskap og planl			7,5 Sp		7,5 Sp	8. desember	TE
AAR4850	Lys og belysning			7,5 Sp		7,5 Sp	15. desember	TE
AAR4860	Plan og byggesak			7,5 Sp		7,5 Sp	18. desember	TEØ
AAR4870	Prosj met program			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4873	Sections			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4875	Transf 1B ark form funk	AAR4545		7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4880	Trearkitektur B	AAR4560		7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4885	Trekonstruksjoner B	AAR4565	3	7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4890	Vis kom 1 B	AAR4570		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4895	Vis kom 3			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4900	Arkitektur B				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4905	Byformingsteori				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4910	Byggematerialer				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4915	Energibruk				7,5 Sp	7,5 Sp	3. juni	TE
AAR4920	Est kom				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
TPD4170	Ide og improvisasjon				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4925	Ind formgiving B	AAR4615			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4930	Industrikultur		3		7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
BK4200	Kunst og off rom				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4935	Lys og rom				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4937	Omgivelsesestetikk				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4940	Oversiktsplanlegging				7,5 Sp	7,5 Sp	5. juni	TEØ
AAR4945	Planl i uland				7,5 Sp	7,5 Sp	1. juni	TE
AAR4950	Programmering	AAR4613			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4955	Teori og eksp B	AAR4625			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4960	Virtuell bygning		3		7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4965	Vis kom 2 B	AAR4630			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4970	Vis kom 4				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ

2. Emnene AAR4525, AAR4816 og AAR4820 må alle tas i samme semester.

3. Undervises ikke i studieåret 2003/2004.

SIVILARKITEKTSTUDIET

EMNER SOM INNGÅR I SIVILARKITEKTSTUDIET OG SOM ANDRE FAGMILJØ INNENFOR UNIVERSITETET HAR ANSVAR FOR

EXPH0001 **EMNE 1**
Filosofi og vitenskapsteori
Theory of Science

Emneansvarlig: Post.doc. Lars Johan Materstvedt

Mål: Emne 1 har som hovedmål å gi et overblikk over de mest grunn-leggende forutsetninger for debatter omkring kultur, samfunn, vitenskap og teknologi. Dette gjøres gjennom en bred historisk og systematisk innføring i filosofiske, etiskpolitiske, argumentasjons-teoretiske og vitenskapsteoretiske emner. Det er også et mål å øve studentene i argumentativ og vitenskapelig skriving og i kritisk refleksjon og diskusjon med utgangspunkt i aktuelle og pensum-relevante tema.

Innhold: Emnet gir en innføring i filosofiens og vitenskapens historie ved å trekke linjer fra antikkens verdensbilde til diskusjoner i vår egen samtid. Det greske synet på natur, vitenskap, håndverk og kunst blir gjennomgått, sammen med grekernes forståelse av moral, politikk, rasjonalitet og argumentasjon. Neste hovedtema er den vitenskapelige revolusjon og det moderne verdensbildet, som knyttes opp mot nyere erkjennelsesteori og etikk. Videre behandles framveksten av de humanistiske vitenskapene og darwinistisk utviklingsteori. Dette følges opp av en presentasjon av grunnbegreper og tradisjoner i nåtidig vitenskapsteori, samt noen grunntemaer i nåtidig argumentasjonsteori. Emnet avsluttes med en presentasjon av nyere etisk-politiske teorier, samt noen grunntema i moderne argumentasjonsteori. Emnet er delt inn i tre bolker. 1. bolk: Antikkens kosmologiske og ontologiske verdensbilde og spørsmålet om viten, argumentasjon, etikk og politisk filosofi. 2. bolk: Den vitenskapelige revolusjon: erkjennelsesteori, vitenskapsfilosofi, etikk og politisk filosofi. 3. bolk: Filosofi, vitenskapsteori, logikk, argumentasjon, etikk/politisk filosofi og estetikk fra 1800 til i dag.

Evaluering: Pensumgjennomgangen er fordelt mellom forelesninger og seminarer. Forelesningene tar for seg de store linjene i pensum og gir en grunnleggende historisk og systematisk innføring i begreper og tenkere/posisjoner. Seminarene er undervisning i mindre grupper, og dreier seg bl.a. om drøfting og skriving av obligatoriske øvingsoppgaver. Øvingsoppgavene, som må godkjennes før man kan gå opp til skriftlig eksamen, gjør at studentene blir trent i sentrale deler av pensum. Det gis to oppgaver innenfor hver av de tre bolkene nevnt ovenfor, og studentene må få godkjent minimum én øvingsoppgave fra hver bolk. Øvingsoppgavene kan skrives individuelt eller i grupper på inntil fem studenter. Studenter som går på seminar, får tilbakemelding i form av skriftlige kommentarer. Gjennom diskusjoner og oppgaveskriving skal studentene oppøves i vitenskapelig og filosofisk argumentasjon i såvel muntlig som skriftlig form. Undervisningsformen står her i et indre forhold til fagets innhold: kritisk tenkning i form av filosofisk, historisk, etisk og vitenskapelig argumentasjon.

Belastning: 7,5 Sp Høst 1. årskurs
Karakter: TE
Evalueringsform(er): Obligatoriske øvinger.

EMNE 2

Ett av følgende emner kan velges.
Alle emnene er på 7,5 Sp og undervises våren 1. årskurs.

HFEL0001	Etikk
XXX	Energi og miljø: hydrogensamfunnet
HFEL0002	Vitenskapelig tenking og faglige framstillingsmåter
BK1000	Grafiske teknikker
SFEL0002	Det globale samfunn
SANT0002	Psykologisk antropologi
HFEL0003	Kjønnsperspektiver på vår tid
SFEL0001	Kunnskap og teknologi
HFEL0004	Retorikk
MDMIM100	Innføring i medisin for ikke-medisinere
XXX	Matematikkens historie for ikke-matematikere

XXX	Kommunikasjonsteknologi i informasjonssamfunnet
IT1102	Informasjonsteknologi grunnkurs
IT1103	Grunnkurs i programmering
RFEL1001	Naturvitenskap og verdensbilde.

Nærmere informasjon om de enkelte emnene finnes på følgende nettadresse:
http://www.ntnu.no/studieinformasjon/serving/studiehandbok.html

BK4100 **ARKITEKTUR OG FOTO**
Arkitektur og foto – en introduksjon til historie, teori og praksis i arkitekturfotografi
Architecture and photografhy – an introduction to the history, theory and practice of architectural photography.

Emneansvarlig: Professor II Gerhard Stromber, KIT

Læringsmål for emnet: Studenten skal oppnå basiskunnskaper for selvinitiert arbeid innenfor arkitekturfotografering, fra studiofotografering av arkitekturmodeller, gjennom interiør- og eksteriørfotografering og fotografering fra det urbane rom.
Farge og svart/hvit (50%)

Faglige delaspekt:
1. Grunnleggende kunnskap i fotografiets historie, med vekt på utviklingen innen arkitekturfoto og foto fra det urbane rom (20%).
2. Forståelse av teoretiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og foto ((10%).
3. Utvikle forståelse for samtidens samarbeidspraksis og kryss-fertilisering mellom arkitektur og foto (10%).
4. Utvikle et kritisk rammeverk for forståelse og evaluering av arkitekturfoto (10%).

Gjennomføring:
Forelesninger
Seminar
Workshops
Selvinitierte studier og mørkeromsarbeid
Utstilling

Forutsetninger: Max 12 studenter
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

BK4200 **KUNST OG OFF ROM**
Kunst og offentlige rom
Art and Public Space

Emneansvarlig: Professor II Claes Söderquist, KIT

Læringsmål for emnet: Studenter fra Arkitektur og Billedkunst skal gjennom ulike øvelser, teoretiske diskusjoner og praktisk arbeide i skala 1:1 etablere en felles plattform for kritisk vurdering og forståelse av skala og romproblema-tikk generelt og spesielt det offentlige rom (50%).

Faglige delaspekt:
1. Studentene skal få generell prosjekteringserfaring og kunnskap i å visualisere ideer gjennom arbeide i arkitekttegninger, 3D og modell (10%).
2. Tilrettelegging og gjennomføring av temporære stedsspesifikke hendelser (workshop/events/performance) (30%).
3. Forståelse av teoretiske-, historiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og kunst (10%).

Gjennomføring:
Forelesninger
Seminarer
Workshop
Selvinitierte studier
Kollokvier
Utstilling

Forutsetninger: Max 10 studenter
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

TPD4185 **FORMGIVING I TRE**
Formgiving i tre
Design in Wood

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Jon Herman Rismoen

Læringsmål for emnet: Formålet med faget er å gi studentene forståelse for bruk av tre i nye sammenhenger innenfor produktdesign og arkitektur. Prosjektoppgavene i faget skal gi studentene praktisk erfaring med arbeid i tre.

Faglige delaspekt: Det legges vekt på nyskaping innen bruk av trematerialer. Emnet skal trene ferdigheter i design av produkter, med fokus på samspillet mellom estetikk, funksjon, trematerialer og produksjonsprosesser. Det vil bli tatt utgangspunkt i design av enkeltprodukter, interiørelementer eller bygningskomponenter. Det blir gitt en eller flere prosjektoppgaver hvor studentene skal bli kjent med tre som materiale og utforske enkelte produksjonsprosessers muligheter og begrensninger. Det vil bli lagt stor vekt på arbeid med skissemodeller og prototypbygging.

Forutsetninger: For studenter fra Teknisk design: Emne TPD4120 Produktdesign 4 eller tilsvarende kunnskaper. For sivilarkitektstudenter forutsettes fullført 3. klasse. Antall studenter vil bli begrenset til 15 pga. kapasitet.

Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs

Karakter: TØ

Evalueringsform(er): Forelesninger, øvingsoppgaver, prosjektarbeid, obligatoriske bedriftsbesøk og individuell veiledning. I prosjektoppgavene inngår en muntlig presentasjon av resultatene.

TPD4170 **IDE OG IMPROVISASJON**
Ide og improvisasjon i design
Idea and Improvisation in design

Emneansvarlig: Dr.ing. Erik Lerdahl

Koordinator: Førsteamanuensis Trond Are Øritsland

Læringsmål for emnet: Emnet skal gi studentene en dypere forståelse av den skapende prosess og utvikle studentenes evner og ferdigheter til gruppesamspill og kreativt arbeid i konseptfasen ved produktutvikling.

Faglige delaspekt: Teori og konsepter knyttet til intuisjon, kreativitet og kreativ samhandling. Gjennomgåelse av metoder for kreativ problembehandling. Behovsøking og problemformulering. Arbeid med verdier, brukeropplevelser og scenarier knyttet til produkter. Fokus på egenutvikling, gruppedynamikk og gruppearbeid. Trening i mental visualisering og fantasi.
Improvisasjonens kunst: Kobling mot musikk og teater. Utvikling av indre bilder, visjoner, scenarier og designkonsepter frem til funksjonell mock-up.

Forutsetninger: Forkunnskaper i produktutvikling er ønskelig. Antall studenter kan bli begrenset pga. kapasitet. Studenter i høyere årskurs prioriteres.

Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs

Karakter: BØ

Evalueringsform(er): Forelesninger, tegne-, teater- og musikkøvelser. Gruppebaserte, praktiske prosjektoppgaver. Undervisningen foregår i workshop-format 1+1 uke.

FAKULTET FOR ARKITEKTUR OG BILLEDKUNST

Masterstudiet arkitektur

Obligatoriske emner 1. – 2. årskurs

1. ÅRSKURS

AAR4300 **ARKITEKTUR 1**
Arkitektur 1
Introduksjon til Arkitektur – Rom – Struktur og form
(Innføringsemne 3)
Architecture 1 – Space – Structur and form
(Introduction-theme 3)

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Bjørn Otto Braaten
Faglig hovedansvar: Institutt for byggekunst, form og farge
Delansvar: Institutt for byggekunst, historie og teknologi
Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning

Læringsmål for emnet: En bred innføring i arkitekturens teoretiske, praktiske og etiske grunnlag med vekt på rom-struktur og form, og samspillet mellom disse.
Oppøving i visuell formidling og i prosjekteringens ulike faser.
Oversikt over hovedreferanser i det 20. århundredets arkitektur.
Utvikling av evne til samarbeid og bevisstgjøring av personlig ressurs som grunnlag i skapende prosesser.

Faglige delaspekt: **Historisk aspekt: 10%**
Arkitekturhistorisk introduksjon
Prosjektering og form: 75%
a) Analyse av arkitekturverk, b) Bygging M=1:1, c) Individuell prosjekteringsoppgave, d) Geometri, e) IKT 1, f) Romlaboratorium
Form og farge aspekt: 15%
Visuell formidling, todimensjonalt og tredimensjonalt

Gjennomføring: Praktisk del: Prosjekteringsoppgaver, grunnlagsøvelser, bygging 1:1, workshops.
Teoretisk del: Forelesninger, litteraturstudier.
Den praktiske læringsbiten baseres på ferdighetstrening samt utvikling av bevissthet om personlig ressurs. Det oppfordres til nysgjerrig lekenhet og åpen holdning i oppgaveløsningene.
Det legges vekt på gruppearbeid slik at forskjellige syn og erfaringer blir en del av kunnskapsbasisen.

Belastning: 15 Sp Høst 1. årskurs
Tid: Egen semesterplan utarbeides.
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4400 **FORM OG FARGE 1**
Form og farge 1
Form and colour 1

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Jostein Kirkerud
Læringsmål for emnet: Høst: Utvikling av ferdighet i frihåndstegning som et verktøy for Rom og formforståelse.
Vår : Innføring i fargens grunnleggende teori, og funksjon I 2- og 3-dimensjonale flate, form og romforhold.

Faglige delaspekt: Høst : Tegneriske prinsipper, komposisjon, lys og skygge, teknikker og materialer. Tegningens funksjon.
Vår : Fargeteorier, farger og materialer, anvendt farge. div. teknikker og materialer, Kontrastforhold.

Gjennomføring: Forelesninger, øvingsoppgaver med individuell veiledning.
Forutsetninger: Ingen.
Belastning: 7,5 Sp (3,75 Sp Høst 1. årskurs 3,75 Sp Vår 1. årskurs)
Tid: Se egen semesterplan.
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4405 **KONSTRUKSJONSLÆRE**
Konstruksjonslære
Structures

Emneansvarlig: Professor Jan Siem
Læringsmål for emnet: Emnet gir forståelse av virkemåtene til viktige konstruksjonssystemer. Etter at kurset er gjennomført skal studentene kunne velge fornuftige bæresystem for enkle bygningskonstruksjoner og gjennomføre enkle beregninger for å bestemme konstruksjonselementenes dimensjoner.
Faglige delaspekt: Temaene som behandles er: lastberegninger, likevektslære, fasthetslære, enkel bygningsstatikk, avstivning av konstruksjoner samt dimensjonering av konstruksjonselementer av tre, stål og betong.
Gjennomføring: Kurset innledes med et byggeplassbesøk hvor praktiske konstruksjonsprinsipper belyses. Hoveddelen av kurset består av forelesninger og teoretiske regneøvinger. I tillegg gjennomføres det en praktisk byggeoppgave. Kurset er tilpasset til/samordnet med den oppgaven i faget AAR4410 Arkitektur 2 som i størst grad fokuserer på konstruksjon.
Belastning: 7,5 Sp (3,75 Sp Høst 1. årskurs 3,75 Sp Vår 1. årskurs)
Tid: Egen semesterplan utarbeides.
Eksamen: 26. januar.
Karakter: BE
Hjelpemidler: C
Evalueringsform(er): Skriftlig.

AAR4410 **ARKITEKTUR 2**
Arkitektur 2 – Bygningens komponenter
Architecture 2 – Structural components

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Bjørn Otto Braaten
Faglig hovedansvar: Institutt for byggekunst, form og farge
Delansvar: Institutt for byggekunst, historie og teknologi
Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning
Læringsmål for emnet: Emnet er en direkte fortsettelse av Arkitektur 1, med innføring i arkitekturens teoretiske og praktiske grunnlag. Hovedvekten legges på følgende tema:
- konstruksjoner, sammenføyninger og detaljer med tre som byggemateriale
- samspillet mellom bygning, omgivelse og klima
- samspill mellom form, bruksegenskaper og rom.

Det rettes fokus mot menneskelige mål relatert til rom og bygningskomponenter.
Faglige delaspekt: **Teknologisk aspekt: 20%**
Del og helhet: detaljens betydning mhp konstruksjon og uttrykk/ klimatisering og uttrykk.
Historisk aspekt: 10%
Antikken.
Prosjektering og form: 55%
a) Konstruksjon og uttrykk, b) Klimatisering og uttrykk, c) Detalj og helhet, d)IKT 2, e) Romlaboratorium, f) Ergonomi.
Form og farge aspekt: 15%
Visuell formidling, todimensjonalt og tredimensjonalt.
Gjennomføring: **Praktisk del:** Prosjekteringsoppgaver, grunnlagsøvelser og workshops.
Teoretisk del: Forelesninger, litteraturstudier.
Den praktiske læringsbiten baseres på ferdighetstrening samt utvikling av bevissthet om personlig ressurs. Det oppfordres til eksperimentell og åpen holdning i oppgaveløsningene.
Ekskursjoner: En reise der semesterets hovedtemaer studeres med skisseblokken som viktigste verktøy.
Forutsetninger: Gjennomført Arkitektur 1.
Belastning: 15 Sp Vår 1. årskurs
Tid: Egen semesterplan utarbeides.
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

2. ÅRSKURS

AAR4330 **ARKITEKTUR 3**
Arkitektur 3
Prosjektering av bygg med et enkelt romprogram i urban kontekst.
Architectural Design of a building with a simple programme in urban context.

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Finn Hakonsen
Faglig hovedansvar: Institutt for byggekunst, historie og teknologi.
Delansvar: Institutt for byggekunst, form og farge.
Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning.

Læringsmål for emnet: Gjennomføring av en prosjekteringsprosess for et bygg med enkle romprogram og oppbygging av faglige kunnskaper aktivt anvendes. Med en valgt tomt og et romprogram som ramme vil følgende læringsmål være sentrale:
1. Formulering og anvendelse av situasjonsanalyse samt utforming og proporsjonering av rom og romlige sammenhenger med bakgrunn i romprogram og funksjonsanalyse til et helhetlig prosjekt.
2. Oppbygging av kunnskaper om byggematerialer, konstruksjoner og detaljering samt aktivt anvendelse av disse i den kreative prosessen.

Faglige delaspekt:
Byformingsaspektet : 10%
Situasjonsanalyse.
Prosjekteringsaspektet : 50%
Program, funksjon, idè og konsept.
Struktur og form.
Materialer og form.
Bygningsteknologiaspektet : 40%
Bygningsfysikk.
Material - og konstruksjonslære.
Lys.
Energi - og miljøvennlig bygging.

Gjennomføring: Individuelt prosjektarbeid med anvendelse av tegning, tekst, DAK, modeller m.m.
Forelesninger, seminar og verkstedøvelser. Studentene arbeider individuelt og i grupper. Veiledning vil skje gruppevis og i noen grad som individuell veiledning.
Fellesgjennomgåelser på ulike stadier i prosjekteringsprosessen.

Forutsetninger: Gjennomført forutgående grunnkurs Arkitektur 1 og 2.
Belastning: 22.5 Sp
Tid : Høst 2.årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Muntlig presentasjon og gjennomgåelse av teoretisk arbeid samt prosjekteringsoppgave med sensor.

AAR4430 **ATH A**
Arkitekturens teori og historie A
History of Architecture and Architectural Theory

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Dag Nilsen
Læringsmål for emnet: Emnet skal generelt fremme forståelsen for de bygde omgivelsers historie, sett i lys av teknisk kunnskap, teori og samfunnsforhold. Det skal gi kjennskap til arkitektur og arkitekturteoretiske tema fra middelalderen til ca. 1900, hovedsakelig knyttet til den vestlige verden. Vårsemesteret konsentreres om norsk (og dels nordisk) arkitektur, og skal bl.a. gi innsikt i norsk trebyggingstradisjon.
Faglige delaspekt: Historiske og samfunnsmessige forutsetninger for byggevirksomhet.
Historisk byggeteknikk og materialbruk.
Formelementer og deres systemsammenheng.
Arkitekturteori.
Gjennomføring: Forelesninger, ekskursjoner og selvstudium (pensum).
Forutsetninger: Arkitektur 1 og 2.
Belastning: 7,5 Sp (3,75 Sp Høst 2. årskurs 3,75 Sp Vår 2. årskurs)
Tid: Egen semesterplan utarbeides.
Eksamen: 22. mai.
Karakter: TE
Hjelpemidler: D
Evalueringsform(er): Skriftlig eksamen.

AAR4435 **FORM OG FARGE 2**
Form og farge 2
Form and colour 2

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Jostein Kirkerud

Læringsmål for emnet: Høst: Innføring i grunnleggende 3-dimensjonal formproblematikk.
Vår : Utvikle forståelse av sammenhengen mellom et fritt 2- og 3- dimensjonalt formarbeid og arkitektur gjennom arkitektur relaterte farge- tegning- og formtema.

Faglige delaspekt: Høst: Grunnleggende formlære. Rom og formkomposisjon. Additivt og subtraktivt formingsprinsipp. Positiv og negativ form . Struktur og form. Materialer og teknikker. Farger og materialer. Videreutvikling av tegningen som uttrykksform.
Vår : Repetisjon og utvikling av fagtema fra Form og farge 1 og høstsemesteret.

Gjennomføring: Forelesninger, øvingsarbeider med individuell veiledning.

Forutsetninger: Gjennomført Form og farge 1.

Belastning: 7,5 Sp (3,75 Sp Høst 2. årskurs 3,75 Sp Vår 2. årskurs)

Tid: Se egen semesterplan.

Karakter: TØ

Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4440 **ARKITEKTUR 4**
Arkitektur 4
Boligprosjektering
Housing

Emneansvarlig: Professor Siv Bleiklie

Faglig hovedansvar: Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning

Delansvar: Institutt for byggekunst, historie og teknologi
Institutt for byforming og planlegging

Læringsmål for emnet: - Oppøve kunnskap om og evne til arkitektonisk formgiving av bygget form i relasjon til eksisterende omgivelser med vekt på landskap, geologi, vegetasjon, økologi og klima samt terrengbehandling og veiføring.
- Innføring i boligens grunnleggende elementer som ramme for menneskers daglige liv og aktiviteter, i og i tilknytning til boligen.
- Oppøve ferdigheter i programmering og formgiving av boliger og bomiljø.
Kunnskap om konstruksjonssystemer og detaljering samt bygge-tekniske tema som tomteforhold, fundamentering, sanitæranlegg m.m.

Faglige delaspekt: **Byformingsaspekt: 25%**
Situasjons- og tomteanalyse.
Prosjekterings- og formingsaspekt: 55%
Boligutforming.
Teknologiaspekt: 20%
Konstruksjoner, fundamentering, sanitæranlegg m.m

Gjennomføring: Semesteret deles i tre faser:
Situasjons- og tomteanalyse : Emnet undervises ved forelesninger, pensumlitteratur, workshop og veiledning. Det skal leveres en øving knyttet til pensumlitteraturen og den aktuelle boligtomten.
2. Bolig i landskap
Utforming av en eller flere boliger i et gitt landskap, der ulike aspekter som bygningen(es) forhold til stedets karakter, krav til boligen som ramme for beboernes aktiviteter, konstruksjonssystemer, materialbruk, detaljering og tekniske anlegg skal formes til en arkitektonisk helhet.
3. Byboliger
Prosjektoppgave med bebyggelsesplan og en gruppe boliger i en urban eller semi -urban situasjon.
Deloppgaver med gjennomgåelse. Veiledning gruppevis og individuelt.
Workshops, seminar og forelesninger. Ekskursjon.

Forutsetninger: Det forutsettes at Arkitektur 1, 2 og 3 eller tilsvarende er gjennomført.

Belastning: 22.5 Sp

Tid Vår

Karakter: TØ

Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Fase : Situasjons- og tomteanalyse: Bestått /ikke bestått etter øving.
Fase 2 og 3: Prosjektevaluering.

3. ÅRSKURS 2004/2005

AAR4360 **ATH B**
Arkitekturens teori og historie B
The Theory and History of Architecture B

Emneansvarlig: Professor Bjørn Røe
Læringsmål for emnet: Innføring i byers og byplanteoriers utvikling over tid.
Faglige delaspekt: Den historiske utvikling av byer med særlig vekt på byplanhistorien fra tidlig industrialisme og frem til i dag. Emnet gir også kunnskap om utvikling av ulike byformingsteorier som en støtte til praktisk arbeid med by- og tettstedsplaner.
Gjennomføring: Forelesninger, pensumslitteratur.
Forutsetninger: Ingen.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Høst 3. årskurs
Karakter: TE
Hjelpemidler: D
Evalueringsform(er): Skriftlig eksamen.

AAR4365 **ARKITEKTUR 5**
Arkitektur 5
By-og tettstedsforming
City and Town Planning

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Sverre Flack
Faglig hovedansvar: Institutt for byforming og planlegging
Delansvar: Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning
Læringsmål for emnet: *By-og tettstedsforming:*
Formidle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter innen fysisk planlegging. Gi basiskunnskaper om landskap, bebyggelse og urban virkelighet.
Detaljprosjekt:
Emnet skal vise hvordan et detaljprosjekt kan planlegges og innordnes i en overordnet by/tettstedsplan.
Faglige delaspekt: **By-og tettstedsforming: 85%**
Faglig begrepsetting og analysemetoder (modeller) for ulike omgivelser og landskapstyper. Tema er metoder for stedstolking, grønstruktur, landskapsøkologi og konseptuell planlegging o.a.
Emnet skal gi forståelse for byplanmessige strategier og prosesser, der planredskaper, rom, form, funksjon og fremstilling står sentralt. Emnet skal dessuten gi innføring i å utforme mer detaljerte by-eller tettstedssituasjoner, der det offentlige, det halvoffentlige og det private rom med dets estetiske og funksjonelle muligheter behandles.
Detaljprosjekt: 15%
Fremme av gode løsninger med vekt på den gode form og det gode rom i en estetisk og human "setting".
Gjennomføring: *By-og tettstedsforming:*
Emnet undervises gjennom forelesninger, pensumlitteratur, workshop, ekskursjon og veiledning. Arbeidet vil foregå som gruppearbeid.
Detaljprosjekt:
Emnet undervises ved forelesning, workshop, ekskursjon og veiledning. Detaljprosjektet utføres individuelt.
Forutsetninger: Det forutsettes gjennomført Arkitektur 1, 2 og 3 eller tilsvarende.
Belastning: 22.5 Sp
Tid: Høst 3. årskurs.
Karakter: TEØ
Hjelpemidler: D
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Prosjektevaluering teller 2/3. Skriftlig eksamen i teori teller 1/3.

AAR4460 **ATH C**
Arkitekturens teori og historie C
Theory and History of Architecture C

Emneansvarlig: Professor Knut Einar Larsen
Læringsmål for emnet: Trene studentene i selvstendig bruk av teori og metode i bygningsanalyse på basis av kunnskap innhentet gjennom emnene ATH A og B og arkitekturstudiet generelt.

Faglige delaspekt: Utarbeidelse av problembasert, skriftlig og illustrert fremstilling av en gjennomført bygnings- eller bygningsmiljø-analyse, med dokumentasjon, diskusjon og kritisk vurdering.
Gjennomføring: Emnet gjennomføres i de første 3 ½ uke av semesteret. Det utarbeides en skriftlig, illustrert semesteroppgave i løpet av emneperioden.
Forutsetninger: Gjennomført de første 5 semester av arkitekturstudiet.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Vår 3. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Karakter gis på grunnlag av semesteroppgave.

AAR4465 **ARKITEKTUR 6**
Arkitektur 6
Større bygg i plankontekst
Architectural design of large buildings
Emneansvarlig: Professor Ola Steen
Faglig hovedansvar: Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning
Delansvar: Institutt for byggekunst, historie og teknologi
Institutt for byforming og planlegging
Institutt for byggekunst, form og farge
Læringsmål for emnet: Faget skal gi en grunnleggende innføring i alle sider ved bygningsprosjektering av større bygg basert på et komplekst program.
Studenten skal øves i å integrere alle elementer i en arkitektoniske helhet som omfatter programkrav, tekniske utførelser, arealøkonomiske hensyn, forskriftskrav, energibruk , materialvalg og arkitektonisk form - basert på en konseptuell idé. Studenten skal utvikle en metodisk tilnærming hvor problemstillingene studeres gjennom en prosjektoppgave som løper gjenom hele semesteret .
Prosjektoppgaven henter sitt program fra byggeoppgaver innen kulturliv, helse- og sosialvesen, forskning og undervisning, forvaltning og næringsliv.
Prosjektet knyttes normalt til en lokal bysituasjon og føres fram til forprosjektstadiet.
Faglige delaspekt: **Byforming: 15%**
Situasjonsanalyse og situasjonsforståelse / overordnet kontekst.
Arkitektonisk formgiving: 45%
Program, funksjonalitet, ide og konsept.
Bygningens struktur og elementer.
Materialitet, målestokk og skala.
Forskrifter, brann og sikkerhet.
Prosjekt- og prosjekteringsadministrasjon.
Digitale og manuelle prosjekteringsverktøy.
Prosjektpresentasjon.
Teknologi: 30%
Konstruksjonsprinsipper, materialkunnskap.
Teknisk infrastruktur / luft, vann, lys, lyd og varme.
Form og farge: 10%
Farger og arkitektur.
Prosjektpresentasjon og grafisk framstilling.
Gjennomføring: Forelesninger, seminarer og verkstedøvelser, parallelt med studentens kontinuerlige skisse- og utredningsarbeid. Undervisningen vil i stor grad foregå som gruppevis og individuell veiledning med fellesgjennnomgåelser på de ulike stadier av prosjektet.
Forutsetninger: Gjennomført forutgående grunnkurs, Arkitektur 1- 5.
Belastning: 22,5 Sp
Tid: Vår 3. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Muntlig gjennomgang av prosjektarbeidet, med sensor.

3. ÅRSKURS 2003/2004

AAR4390(SAA3515) **ARK TEORI OG HIST 3**
Arkitekturens teori og historie 3
The Theory and History 3
Faglærer: Professor Bjørn Røe
Emnets hensikt: Emnet gir et overordnet omriss av byers og byplanteoriers utvikling over tid.

Arkitektstudenter som vil ta emnet, forutsettes å ha gjennomført emnene SAA3505 og SAA3510 Arkitekturens teori og historie 1 og 2 eller tilsvarende kunnskaper.

Kunnskapsmål: Emnet følger den historiske utvikling av byer med særlig vekt på byplanhistorien fra den tidligere industrialismen og fram til i dag. Emnet gir også kunnskap om utviklingen av ulike byformingsteorier som basis for en praktisk innføring i byplanlegging.

Belastning: 6 Sp (høst)
Tid: Egen semesterplan utarbeides
Eksamen: 10. desember.
Karakter: TE
Hjelpemidler: D
Eksamensform: Skriftlig.

AAR4393(SAA4015) **ARKITEKTUR 5 A**
Arkitektur 5 A - Byplanlegging
Architecture 5 A - Townplanning

Faglærere: Førsteamanuensis Sverre Flack og professor Sverre Nistov

Emnets hensikt: Emnet skal gi grunnleggende kunnskap og ferdighet innen fysisk planlegging og stedsforming. Emnet er en videreføring av SAA4058 Landskap og sted.

Kunnskapsmål: Emnet skal gi ferdigheter i å praktisere ulike metoder til beskrivelse og tolkning av omgivelser. Det skal også gi forståelse for byplanmessige strategier og planredskaper, foruten ferdighet i å utarbeide fysiske planer, der form, funksjon og prosesser står sentralt.
Følgende delemner vil bli undervist gjennom konsentrerte 2 dagers kurs (studiebelastning normalt 20 uketimer):
- bosetting og kulturforståelse 1 (BK/BR)
- IKT 5 (BK/BR)

Dette kurset skal være bestått/godkjent før en kan gå opp til eksamen Arkitektur 5A.

Gjennomføring: Emnet består av en øvingsdel og en teoridel. I øvingsdelen tar emnet for seg et tettsted eller bydel som studieområde. Det foretas analyser og tolkninger for å vinne innsikt for å definere problemstillinger og utfordringer. Prosjektet vil omhandle både et oversikts- og et detaljnivå. I teoridelen undervises det i emner som planleggingens funksjon i samfunnet, aktuelle arkitekturteorier og planleggingsmetoder, strategier og planredskaper.

Belastning: 15 Sp (Høst)
Tid: Emnet samordnes med SAA5026 Arkitektur 5 B Boligplanlegging. Egen semesterplan utarbeides.
Eksamen: 17. desember.
Karakter: TEØ
Hjelpemidler: D
Eksamensform: Skriftlig/Øvingsarbeider. Ved karakterfastsettelse teller øvinger 2/3 og skriftlig eksamen 1/3.

AAR4396(SAA5026) **ARKITEKTUR 5 B – BOLIGPLANLEGGING**
Arkitektur 5 B – Boligplanlegging
Architecture 5 B - Housing

Faglærer: Professor Siv Bleiklie

Emnet bygger videre på den grunnleggende arkitekturundervisningen i Arkitektur 1-4. Emnet er samtidig en videreføring av introduksjon til boligprosjektering i SAA5022 Arkitektur 4. Kurset samordnes med SAA4015 Arkitektur 5 A Byplanlegging

Emnets hensikt: Emnet skal gi kunnskaper og ferdigheter i formgiving av boliger og bomiljø i en urban eller semi-urban situasjon.

Kunnskapsmål: Det vil bli lagt vekt på å oppøve grunnleggende forståelse for og ferdigheter i
- arkitektonisk formgiving som ramme og støtte for menneskers daglige aktiviteter og sosiale liv.
- utforming av rom og romlige sammenhenger og overganger; fra det offentlige til de private rom og arealer.
- organisering og utforming av boligens felles og private rom og arealer.
- å arbeide med konstruksjoner og materialbruk, samt behandling av overflater, beplantning, lys, farger og detaljering som ledd i en arkitektonisk helhet.

Forelesninger og seminar vil gi innsikt i boligens historiske utvikling, ulike boligformer og sammenhenger mellom boligformer, arkitektonisk utforming og kulturelle og samfunnsmessige utviklingstrekk.

Belastning: 9 Sp (Høst)

Tid: Egen semesterplan utarbeides i samarbeid med Arkitektur 5A.
Karakter: TØ
Eksamensform: Øvingsarbeider.

AAR4490(SAA3520) **ARK TEORI OG HIST 4**
Arkitekturens teori og historie 4
The Theory and History 4
Faglærer: Professor Knut Einar Larsen
Emnets hensikt: Trene studentene i selvstendig bruk av teori og metode i bygningsanalyse og bygningsvern på basis av kunnskap innhentet gjennom emnene ATH 1-3, og arkitekturstudiet generelt.
Kunnskapsmål: Utarbeidelse av problembasert, skriftlig og illustrert fremstilling av en gjennomført bygning/bygningsmiljø-analyse, med dokumentasjon – diskusjon – og kritisk vurdering.
Belastning: 6 Sp (vår)
Tid: Egen semesterplan utarbeides
Karakter: TØ
Eksamensform: Øvinger.

AAR4493/SAA5028 **ARKITEKTUR 6**
Arkitektur 6 – Større bygg i plankontekst
Architecture 6
Faglærer: Professor Ola Steen
Faglig delaspekt:

Arkitektonisk formgiving	(45%)
Teknologi	30%)
Byforming	(15%)
Form og farge	(10%)

Emnets hensikt: Emnet skal gi en grunnleggende innføring i alle sider ved gjennomføringen av bygningsprosjektering relatert til komplekse byggeprogrammer.
Kunnskapsmål: Emnet søker å integrere alle elementer i en arkitektonisk helhet som omfatter programkrav, forskriftskrav, konstruktive og tekniske utførelser, økologiske hensyn og energibruk, materialvalg og formspråk. Problemstilling, konsept og metode utvikles gjennom en prosjektoppgave som løper gjennom hele semesteret.
Prosjektoppgaven henter sitt program fra byggeoppgaver innen kulturliv, helse- og sosialvesen, forskning og undervisning, forvaltning og næringsliv og føres fram til forprosjektstadiet.

Gjennom prosjektoppgavene vil det også bli gitt undervisning i:
- programanalyse og programmering
- digital 3Dmodellering
- arbeidsmåter og prosjekteringsverktøy
- tekniske installasjoner

I tillegg vil følgende delemner bli undervist gjennom konsentrerte 2 dagers kurs (studiebelastning normalt 20 uketimer)
- lokalisering
- bygningsadministrasjon 1
- bygningsadministrasjon 2
- IKT 6

Disse kursene skal være bestått/godkjent før en kan gå opp til eksamen i Arkitektur 6.
Belastning: 24 Sp (vår)
Tid: SAA3520 Arkitekturens teori og historie 4 undervises og koordineres i forhold til Arkitektur 6. Egen semesterplan utarbeides
Karakter: TØ
Eksamensform: Øvingsarbeider

4. og 5. årskurs valgbare emner

PROSJEKTEMNER HØST

Ved planleggingen av det enkelte semester, vil det samlede tilbudet av prosjektemner bli underlagt en totalvurdering. Målsettingen vil da være å oppnå en god avveiing mellom ulike fagaspekt, slik at det samlede fagtilbudet framstår i overenstemmelse med ønsket fagprofil for arkitektstudiet. Det planlagte semesterspesifikke undervisningsopplegget vil, sammen med emneteksten i studiehåndboken, bli lagt til grunn for denne avveiingen. Denne totalvurderingen vil kunne få som følge at det enkelte semester ikke vil bli gjennomført programmert undervisning i enkelte av de prosjektemnene som står oppført i studiehåndboken. Det betyr videre at det vil kunne bli tilbudt alternative programmerte opplegg under emnene AAR4505 og AAR4600 Arkitektur.

I det enkelte semester vil det bli tilbudt minst ett evt. flere prosjektemner innen hvert av instituttenes faglige ansvarsområder. I tillegg kan det bli tilbudt kurs basert på samarbeid mellom flere institutt.

De enkelte instituttenes faglige ansvarsområder er som følger:

Institutt for byggekunst, form og farge

Instituttet tar for seg problemstillinger relatert til forskjellige virkemidler og innfallsvinkler i den arkitektoniske prosessen. Presentasjonsteknikker, alternative innfallsvinkler og konkrete problemstillinger i arkitektonisk sammenheng.

Teori og eksperiment tar utgangspunkt i arkitekturens premisser og vinkler disse ut i fra idestrømninger og formuttrykk innen vestlig samtidsarkitektur.
Enkle programmer er en innføring i visuell data manipulering og bruk av dette i arkitekturprosjektering og presentasjon.
Rom og lys / lys og rom ser på praktiske problemstillinger i forhold til manipulasjon av lysforhold i arkitekturen.
Visuell kommunikasjon belyser forholdet mellom kunstneriske tilnærminger og virkemidler og mulighetene for å ta disse i bruk i arkitektonisk sammenheng.

Institutt for byggekunst, historie og teknologi

Instituttet har valgt å konsentrere sine tilbud for 4. og 5. årskurs rundt instituttets fordypningsområder
 Energi- og ressurs-vennlige bygg.
 Transformasjon i bygget miljø. (Med hele spektret av problemstillinger fra ulike disipliner: Teknologi, historie, antropologi, estetikk, design, bygningsvern).
 Bruk av tre som byggemateriale. (I bevaringssammenheng såvel som i nybygg, som konstruktiv utfordring, og i et ressursperspektiv).

Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning

I de videregående kurs vil vårt institutt fokusere på arkitektonisk formgiving gjennom prosjektering av alle typer bygg og den teori og kunnskap som knytter seg til dette. Vi har definert spesifikke områder innenfor begrepet arkitektonisk formgiving med følgende overskrifter: Større bygg med komplekse programmer, bygg og strukturer med enkle programmer, boliger og boligområder, by- og landkapsrom og transformasjon av eksisterende bygningsmasse.
Fagområdet omfatter alle faser av den profesjonsbaserte prosjekteringsprosessen.
Dette innebærer også kunnskap om byggefase og bruksfase. Bygningsadministrasjon og eiendomsforvaltning er derfor en naturlig del av vårt fordypningsområde.

Institutt for byforming og planlegging

Instituttet tilbyr prosjektemner med større prosjekteringsoppgaver (15 Sp) innenfor to tematiske hovedfelt, nemlig *fysisk planlegging/forming* og *byøkologisk planlegging* i utviklingsland. Innenfor det første tematiske hovedfeltet er det to kurs Byforming II og Byforming I i henholdsvis vår- og høstsemesteret. Disse kursene er prinsipielt ikke ulike, men Byforming II søker i utgangspunktet tilknytning til konkrete problemstillinger i norske by- eller tettstedskommuner, noe Byforming I ikke nødvendigvis gjør. Det byøkologiske prosjektet innenfor det andre temafeltet er virkelighetsorientert og feltbasert arbeid i et u-land og går kun om høsten.

De kunnskapsemnene ved instituttet (7,5 Sp) kan videre deles inn i to hovedgrupper, nemlig den gruppe kurs som skal forstås som supplerende teorikurs til prosjekteringskursene og de som er temamessig mer fristilte. Bindingen til prosjekteringskursene er opplyst om i beskrivelsen av kursene. Mindre prosjekteringsoppgaver kan inngå i de øvrige kursene.

AAR4500 **ARK FORMG KP**

Arkitektonisk formgiving/ komplekse programmer - Åpent tema
Architectural Design – Complex Building Programs

Emneansvarlig: Professor Ola Steen
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi innsikt i praktisk anvendelse av prosjekterings-metoder og erfaring fra prosjektering av en større og kompleks bygning i bymessig sammenheng. Det legges vekt på arkitektoniske helhetsløsninger. Emnet er en videreføring av AAR4465 Arkitektur 6.
Faglige delaspekt: På grunnlag av et ferdig utarbeidet program med tema fra kulturliv, helse- og sosialsektoren, undervisning og forskning, forvaltning- og næringsliv, skal det prosjekteres en bygning fram til et forprosjektstadium. Det inngår fordypningselementer i bygningsskulptural komposisjon, romtypologi, konstruksjoner og design av bygningsdeler.
Gjennomføring: Kurset starter med en introduksjonsperiode hvor temaet belyses under samarbeide med fagspesialister og brukere. Det gjennomføres ekskursjoner og seminarer ved besøk til relevante steder og bygningsanlegg. Prosjektutviklingen er individuell, men delstudier gjøres i grupper. Generelle og temarettede forelesninger og kollokvier.
Forutsetninger: Basiskunnskaper i arkitektur tilsvarende AAR4465 Arkitektur 6. Emnet utgjør hovedelementet i en kombinasjon med AAR4870 Prosj met program som må tas i samme semester.
Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Presentasjon og evaluering av fremlagt prosjektdokumentasjon.

AAR4505 **ARKITEKTUR A**
Arkitektur A
Architecture A

Emneansvarlig: NN
Læringsmål for emnet: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglige delaspekt: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjektemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Gjennomføring: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Forutsetninger: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og sted etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4510 **BOLIGPROSJEKTERING**
Prosjektering av boliger og boligområder
Housing Design

Emneansvarlig: Professor Sven Erik Svendsen
Læringsmål for emnet: Formålet med emnet er å gi innsikt i aktuelle arkitektfaglige problemstillinger knyttet til boligutforming.
Emnet er en del av et opplegg med to integrerte deler – et syntetiserende prosjekteringsemne med vekt på arkitektonisk bearbeiding og et mer analytisk kunnskapsemne.
Faglige delaspekt: Emnet skal føre til generell økt prosjekteringkompetanse i tillegg til å gi praktiske ferdigheter i utforming av boliger og økte kunnskaper om prosjekteringsmetoder.
Gjennomføring: Emnet gjennomføres som en eller flere aktuelle prosjekteringsopp-gaver knyttet til utforming av boliger i mer bymessig sammenheng, til fornying av boliger og/eller til omforming av eksisterende bygninger og nærmiljøer.
Undervisningen vil være seminarer og gjennomgåelser av oppgaver samt veiledning og mulig felles ekskursjon.
Forutsetninger: Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4814 Boligkunnskap.
Anbefalt valgemne er AAR4812 Boligens teori og historie.
Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og -sted etter avtale.
Karakter: TØ

Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Sensur gjennomføres på grunnlag av utførte obligatoriske øvinger i samarbeid med emnet AAR4814 Boligkunnskap.

AAR4515 **BYFORMING I**
Byforming og planlegging
Urban Design and Planning

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Gerrit Mosebach
Læringsmål for emnet: Emnet gir utdypende kunnskaper og ferdigheter innen byforming.
Faglige delaspekt: Utvikle ny innsikt, kunnskap og ferdigheter innen byutvikling, eiendomsutvikling og byforming. Oppgavene er knyttet til aktuelle problemstillinger i en bysituasjon som f. eks. transformasjon av havne- og industriområder, fortetting i urbane og semiurbane områder m.v.
Gjennomføring: Avhengig av den aktuelle oppgaven.
Forutsetninger: Basiskunnskaper innen arkitektur og planlegging.
Belastning: 15 Sp
Tid: Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Prosjektvurdering.

AAR4520 **BYHUS FREMMED KULTUR**
Byhus i unik, fremmedkulturell kontekst – Tibet
Town houses in a unique foreign cultural context – Tibet

Emneansvarlig: Professor Knud Larsen
Læringsmål for emnet: Utvikle et egendefinert prosjekt i Lhasa som tar utgangspunkt i en lokal kulturforståelse basert på de undersøkelser og erfaringer studentene har ved studiene i Tibet (Lhasa) og India.
Faglige delaspekt: * Oppøve evnen til å analysere større problemkomplekser i en fremmed kultur.
*Utvikle forståelsen for hvordan kulturelle særpreg og uttrykk kan videreutvikles i en ny arkitektur.
Studere håndverkstradisjonene og det spirituelle og materielle grunnlaget for det spesifikke arkitekturspråket en finner i disse kulturer – noe som også er relevant i en norsk kontekst.
Gjennomføring: Eget prosjekteringsarbeid. Ekskursjon til India og Tibet.
Seminarer , befaringer og workshops på stedet. Deloppgaver.
Gjennomgåelser og individuell veiledning.
Forutsetninger: Samarbeid med kurs Byøkologisk planlegging Teori og Metode.
Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Gjennomgang av innleverte prosjektoppgaver / deloppgaver.

AAR4525 **BYØK PLANL PROSJEKT**
Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt
Urban Ecological Planning in Developing Countries. Project work

Emneansvarlig: Professor Hans Christie Bjønness
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi forståelse for krav til lokalsamfunns-planlegging i utviklingsland med et byøkologisk perspektiv. Vekt er på læring gjennom gruppens samarbeid med lokalsamfunnet, lokale studier og planlegging av tiltak. Prosjektarbeidet skal bygge opp en helhetlig forståelse av den stedsegne situasjonen med fokusering på virksomme planverktøy i aktuelle prosjektområder.
Oppnå innsikt i endrings- og transformasjons-prosesser i historiske byer i utviklingsland.
Faglige delaspekt: Premissene for prosjektet legges gjennom lokalt samarbeid, deltakende studier og bruk av mål- og problemorientert prosjektplanlegging.
- Prosjektarbeidet og løsninger bygger på identifikasjon av lokale ressurser. Det har som mål å integrere ressurs–og miljømessige, menneskelige og kulturelle aspekt.
- Kartlegging av fellesareal og eiendomsforhold på nabolagsnivå.
- Grenser defineres i lokalsamfunnet.
- Deltakeranalyse gjennomføres og institusjonell status kartlegges.
- Samarbeid etableres med CBOs og lokale NGOs for oppfølging.

Gjennomføring : Prosjektarbeidet er feltbasert med to måneder i et utviklingsland. Det forutsettes et intenst gruppearbeid der deltakerne samarbeider med formelle og uformelle institusjoner, samt lokale interessepartnere. Grunnlaget for prosjektarbeidet legges ved innledende seminarer i Norge.

	Forelesninger, Seminarer og teamarbeid med lokale ressurspersoner og lærere. Kurset gir gjennom sin deltakersammensetning (norske-, nordiske og europeiske studenter, NORAD-stipendiater, kvotestudenter) tverrkulturell og tverrfaglig læring.
Forutsetninger:	Kurset skal tas sammen med kunnskapsemnene AAR4820 ”Byøkologisk planlegging. Teori” og AAR4816 ”Byøkologisk planlegging. Metode”. Studenter med AAR4945/AAR4230 ”Planlegging i utviklingsland” gis fortrinnsrett.
Belastning:	15 Sp
Tid:	Høst 4. og 5. årskurs
Karakter:	TØ
Evalueringsform(er):	Øvingsarbeider. Prosjektvurdering.

AAR4535	**ENKLE PROGRAMMER A** **Enkle programmer A** **Simple Programs A**
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Ole J Bryn
Faglig hovedansvar:	Førsteamanuensis Ole J Bryn
Læringsmål for emnet:	Prosjektering av enkle bygninger ned på detaljnivå ved hjelp av dataprogrammer og ”håndarbeid” Lære en prosjekteringsmetodikk samt grafisk uttrykk.
Faglige delaspekt:	Lære å bruke flere programmer og teknologier samtidig.
Gjennomføring:	Workshop og forelesning.
Forutsetninger:	Gjennomført grunnkurs. Gjennomført grunnkurs 3D modellering. Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4830 Enkle programmer B.
Belastning:	15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid:	Semesterplan.
Karakter:	TØ
Evalueringsform(er):	Øvingsarbeider.

AAR4540	**METAMORFOSE** **Prosjekt- og eiendomsutvikling** **Real Estate and Project Management**
Emneansvarlig:	Professor Tore I. Haugen
Faglige delaspekt:	Kurset vil ta utgangspunkt i byggeprosessen fra tidlig ide- og konseptfase til FDV-fasen, og kartlegge hvordan prosjekter organiseres og gjennomføres. Dette omfatter ytre og indre rammebetingelser for prosjektet, gjennomføringsmodeller, økonomi og kostnader, tid- og framdrift, dokumentasjon- og informasjonshåndtering, byggebeskrivelse, kvalitetsstyring og ledelse. Det legges opp til å etablere en grunnleggende forståelse av byggeprosessen og samspillet mellom alle partene i en byggesak. Kurset skal også gi kunnskap og erfaringer med bruk av ulike IKT-verktøy for modellering/visualisering og prosjektledelse.
Gjennomføring:	I samarbeid med en byggherre går en inn i ett konkret utviklingsprosjekt, der en vurderer og analyserer ulike alternative løsninger for utviklingen av en eiendom eller en bygning. Det skal utarbeides flere alternative løsninger som skal presenteres for byggherre og andre mulige aktører i byggesaken. Det legges betydelig vekt på bruk av IKT i prosjektering og prosjektledelse, og bruk av 3D-modellering og visualisering. Utarbeiding av kostnadskalkyler, tids- og framdriftsplan i relasjon til arkitektfaglig arbeid vil også normalt inngå. Forelesninger og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Forutsetninger:	Gjennomført emneblokker Bygningsadministrasjon eller tilsvarende. Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4860 Plan og byggesak.
Belastning:	15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid:	Undervisningstid og sted etter avtale.
Karakter:	TØ
Evalueringsform(er):	Øvingsarbeider. Muntlig presentasjon og gjennomgang med sensor.

AAR4545	**TRANSF 1A ARK & LANDSK** **Transformasjon i bygget miljø 1 - Arkitektur og landskap** **Architecture and Landscape**
Emneansvarlig:	Professor Elin Corneil
Læringsmål for emnet:	Gjennom undersøkelser relatert til program, sted og bygget form, diskuteres arkitektur i nordlige landskap. Kurset gir studentene erfaring med planlegging og formgiving av

bygninger eller bygningsgrupper. Hvordan kan elementære komponenter som landskapsform og situasjon, tilgjengelighet og kommunikasjon, romprogram og bygningsstruktur bringes sammen i en gjensidig og integrert sammenheng i prosjekteringsprosessen?

Gjennomføring: Kursets øvingsdel gis i form av en prosjekteringsoppgave som utvikles på grunnlag av obligatorisk feltarbeid og lokale opplysningskilder og som diskuteres i seminar. Tegning, modellering og foto er de viktigste redskaper i prosessen. Engelsk/ norsk kommunikasjon.

Forutsetning: Gjennomført ark 6 og 3 år grunnutdanning i arkitektur.
Kurset gjennomføres i samarbeid med AAR4875 Transf 1 B ark form funk som gir teoretisk grunnlag for øvingsoppgaven.

Belastning: 15 Sp
Tid: Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Presentasjon og gjennomgang av prosjekter.

AAR4550 **TRANSF 2A – BYGN VERN**
Bygningsvern
Transformasjon i bygget miljø 2. Vern og utvikling av eldre bygningsmiljøer
Transformation in built environments 2. Conservation and development in built areas

Emneansvarlig: Professor II Eir Grytli, professor Knut Einar Larsen, førsteamanuensis Dag Nilsen
Læringsmål for emnet: Emnet gir studentene innføring i planlegging og prosjektering i eksisterende bygningsmiljøer, der særlig vekt er lagt å bevare historiske, arkitektoniske og miljømessige kvaliteter. En typisk problemstilling vil være å omdisponere eksisterende, ledige bygninger til ny bruk. I prosjektene vil det i mange tilfeller også inngå utforming av nye bygninger/nye elementer i eksisterende bygnings- og kulturmiljøer.

Faglige delaspekt: Basis: Bygningshistoriske og bygningstekniske undersøkelser samt verdivurderinger av det eksisterende miljøet (inngår i emne AAR4825 som tas parallelt) Prosjektering: Forbedring av eksisterende bebyggelse, eventuelt ombygging/tilføyelse av nye bygninger/bygningselementer. Bygningstekniske og arkitektoniske vurderinger, funksjonsanalyse mht. innpassing av ny bruk, forskriftskrav mv. vil være delaspekter i prosjekteringen

Gjennomføring: Undervisningen vil ta utgangspunkt i et konkret bygningskompleks, der studentene vil arbeide med innsamling av grunnlagsdata, analyser av det eksisterende bygningsmiljøet, og utforme et prosjekt for utbedring, om- og/eller utbygging av anlegget. En feltperiode vil være en nødvendig del av kurset.

Forutsetninger: Basiskunnskap i arkitektur og arkitekturhistorie. Emnet undervises i nær tilknytning til AAR4825 Dokumentasjon og analyse, og det forutsettes at studentene også tar dette emnet.

Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Egen semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider (prosjektoppgave) med muntlig gjennomgåelse.

AAR4555 **TRANSF 3A PROSJ RES**
Transformasjon i bygget miljø 3
Arkitekturprosjektering - Ressurser og sted
Transformation in built environment 3
Architectural design – Resources and Place

Emneansvarlig: Professor Harald Høyem
Læringsmål for emnet: En god innsikt i sammenhengen mellom kulturell identitet, sted og bygget form - en fordypning som gir spesiell kompetanse til arkitekter som arbeider i utkantsituasjoner og i fremmede kultursammenhenger.

Faglige delaspekt: Generell prosjekteringserfaring
- Spesiell fokusering på de lokale ressurser – materielle, kulturelle og menneskelige.
- Det antropologiske aspekt som faktor i utforming og transformasjon av det byggete miljø.

Gjennomføring: Emnet forankres i en prosjekteringsoppgave med grundige forstudier i form av et omfattende feltarbeid. Semestret starter med en introduksjonsperiode, litteraturstudier og seminarer, som forbereder dette feltarbeidet. Prosjekterings-objekt blir identifisert underveis.

Forutsetninger: 3 års basisutdannelse i arkitektur. Det forutsettes at emne AAR4804 Arkitektur og antropologi, tas av studenten i samme semester. Feltarbeidet er obligatorisk.

Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider med muntlig gjennomgåelse.

AAR4560 **TREARKITEKTUR A**
Trearkitektur A - Sherlock
Wooden Architecture A - Sherlock
Emneansvarlig: Finn Hakonsen / Knut Einar Larsen / Helge Solberg
Faglig hovedansvar: Institutt for byggekunst, teknologi og historie og
Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning (delt ansvar)
Læringsmål for emnet: Utvikle et prosjekt med vekt på detaljering og innovative løsninger ved bruk av tre som hovedmateriale.
Faglige delaspekt: * Arkitekturen i detaljen , konstruksjon, sammenføyninger og overflater.
*Tradisjonsbaserte kunnskaper og forståelse av treets kvaliteter og egenskaper.
* Situasjonsanalyse, program og konseptutvikling.
Gjennomføring: Eget prosjekteringsarbeid.
Seminarer , ekskursjoner og befaringer.
Gjennomgåelser og individuell veiledning.
Deloppgaver.
Forutsetninger: Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4880 Trearkitektur B.
Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Gjennomgang av innleverte prosjektoppgaver / deloppgaver.

AAR4565 **TREKONSTRUKSJONER A**
Trekonstruksjoner A
Wooden Constructions A
Emneansvarlig: Professor Jan Siem
Læringsmål for emnet: Målet med kurset er å gi prosjekteringserfaring der treets materialegenskaper, konstruktiv utforming og detaljering står sentralt i det arkitektoniske uttrykket.
Faglige delaspekt: Faglige delaspekt i kurset er: Trearkitektur, stedsanalyse, treets materialegenskaper, kjemisk og konstruktiv trebeskyttelse, brannegenskaper, konstruksjonslære rettet mot generell forståelse, eksempler på konstruksjonslære anvendt for å skape arkitektur.
Gjennomføring: Emnet er et problembasert prosjektemne som inneholder tre prosjekt. Det siste året har temaet vært trebroer, men temaet kan være utstillingsbygg, idrettsanlegg, overdekning over kulturminner eller andre konstruksjoner der bærekonstruksjonen er en viktig del av arkitekturen. Det første prosjektet er et litteraturstudium som gir kunnskap om arkitektur, funksjon og konstruksjon om det hovedtemaet som velges for emnet. I det andre prosjektet, prosjekterer hver av studentene en konstruksjon med begrenset størrelse, f.eks. en broseksjon med 6 m spennvidde. Én eller to av de prosjekterte konstruksjonene bygges i full målestokk av studentene i fellesskap. Gjennom denne prosessen må studentene diskutere og bestemme detaljenes nøyaktige utforming hvor det tas hensyn til både arkitektonisk uttrykk og konstruksjonens virkemåte. Hovedprosjektet er prosjektering av en større konstruksjon. Dette prosjektet gjennomføres i samarbeid med byggstudenter hvor byggstudentene beregner og diskuterer de foreslåtte konstruksjonene med arkitektstudentene.
Som en del av den kreative designprosessen, vil prosjektene bli gjennomgått i fellesskap underveis i prosessen hvor arkitektonisk uttrykk og konstruktiv utforming diskuteres.
Forutsetninger: Kurset er 100 % integrert med kurset AAR4885 Trekonstruksjoner B og må derfor tas i kombinasjon med dette kurset. Sensuren er basert på prosjektoppgavene som leveres i emnet AAR4565 Trekonstruksjoner A.
Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: **Undervises ikke i studieåret 2003/2004.**
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Muntlig presentasjon av prosjektarbeid.

AAR4570 **VIS KOM 1A**
Visuell kommunikasjon 1A
Visual communication 1A
Emneansvarlig: Institutt for byggekunst, form og farge
Faglig hovedansvar: Førsteamanuensis Erling Rohde

Læringsmål for emnet: Utvikle kritisk oppfatning i relasjon til visuell framstilling og en kreativitet der en må lære å stole på egne valg og avgjørelser. Å arbeide fysisk med presentasjon av en ide - et konsept e.l. Å utvikle selvstendig tankegang i sammenheng med skapende prosesser.
Faglige delaspekt: Samtidsorienterte og samufunnsrelaterte problemstillinger innen estetisk visuelt uttrykk. Utvikling av en forståelse av begreper innen samtidskunsten og deres eventuelle relasjon til arkitekturen.
Gjennomføring: Seminar og personlig veiledning, workshops.
Forutsetninger: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper. Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4890 Visuell kommunikasjon 1 B.
Belastning: 15 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

PROSJEKTEMNER VÅR

AAR4600 **ARKITEKTUR A**
Arkitektur A
Architecture A
Emneansvarlig: NN
Læringsmål for emnet: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglige delaspekt: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjektemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Gjennomføring: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Forutsetninger: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Belastning: 15 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og sted etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4605 **BYFORMING II**
Byforming og planlegging
Urban Design and Planning
Emneansvarlig: Professor Sverre Nistov
Læringsmål for emnet: Emnet har som mål å gi utdypende kunnskaper og ferdigheter innen emneområdet byforming gjennom virkelighetsnære prosjekt.
Faglige delaspekt: Ved kursets nære tilknytning til konkrete og virkelighetsnære problemer opplæres evne til å forme bymessige omgivelser i et strategisk perspektiv, der arkitekturrelaterte tema som stedsforståelse, forming av det offentlige rom, identitet og image vil stå sentralt. Kurset har en kunnskapsmessig og en ferdighetsmessig komponent. Gjennom analyser og stedstolkning skal det utarbeides egnede utviklingsstrategier der stedets funksjonelle og romlige egenskaper vil være tema. Kommunikasjon og planpresentasjon i forhold til berørte og andre inngår som øvelse.
Gjennomføring: Forelesninger, workshop, ekskursjoner, veiledning.
Forutsetninger: Grunnleggende kunnskaper i arkitektur og byplanlegging. Det forutsettes at arkitektstudenter har hatt emnet AAR4365 Arkitektur 5: ”By- og tettstedsforming” eller tilsvarende.
Belastning: 15 Sp
Tid: Vår 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Prosjektvurdering.

AAR4610 **ENERGI OG MILJØ**
Energi- og miljøriktige bygninger
Energy- and environmentally friendly buildings

Emneansvarlig: Professor Anne Grete Hestnes
Læringsmål for emnet: Emnets formål er å gi studentene øving i prosjektering av energi- og miljøriktige bygninger.
Faglige delaspekt: Gjennom emnet skal studentene oppnå kunnskap om og ferdighet i å utnytte sakkunnskap på temaet som premiss i prosjektering av bygninger. Studentene skal også lære å analysere eksisterende bygningers og egne prosjekters egenskaper med hensyn på energi og miljø.
Gjennomføring: I emnet vil det bli gitt enten et stort eller flere mindre prosjekteringsoppgaver.
Forutsetninger: Deltakelse i emnet forutsetter at en samtidig tar emnet AAR4915 Energibruk, eller at dette er tatt som prosjektemne tidligere.
Belastning: 15 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og sted etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Muntlig presentasjon og gjennomgang av egne prosjekter og øvinger med sensur.

AAR4613 **EIENDOMSFORVALTNING**
Bygg- og eiendomsforvaltning
Real Estate and Facilities Management

Emneansvarlig: Professor Tore I. Haugen
Læringsmål for emnet: Kurset skal gi en innføring og kunnskap om de ulike oppgavene for en byggeherre og eiendomsforvalter med fokus på bruks- og FDV-fasen. Kurset skal også gi kunnskap og erfaringer med bruk av ulike IKT-verktøy.
Faglige delaspekt: I bygg- og eiendomsutvikling settes hovedfokus på byggherrens og eiendomsforvalters perspektiv. Det omfatter markedsforhold, økonomiske analyser, investering og finansiering, juridiske forhold, anskaffelser og innkjøp. Knyttet til forvaltning inngår FDVU-planlegging (forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling), organisering, budsjettering og økonomisk styring m.m. Det legges i kurset vekt på å skape en helhetlig forståelse knyttet til begrepet Facilities Management (FM). FM defineres som den integrerte planlegging, gjennomføring og ledelse av bygg- og eiendommer med service og hjelpemidler, som bidrar til en effektiv innarbeiding av mål for virksomheten.
Gjennomføring: Det vil bli lagt vekt på casestudier der en studerer hvordan ulike bedrifter utvikler og forvalter sine næringseiendommer, og hvordan en tilrettelegger arbeidsplasser og lokaler der en tar hensyn til både bygning, brukerne av bygninger og bedriftens aktiviteter. Prosjektoppgavene kan omfatte vurdering av nye kontorløsninger, nye konsept for helse og omsorg og bygninger for mer industriell produksjon m.m.
Forelesninger, seminarer og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Forutsetninger: Forelesninger kan bli koordinert med fag TBA4170 Bygningsforvalt-ning ved IVT-fakultetet. Forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4950 Programmering.
Belastning: 15 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Muntlig presentasjon og gjennomgang av prosjekt og øvinger med sensor.

AAR4615 **IND FORMGIVING A**
Industriell formgiving
Industrial Design

Emneansvarlig: Professor II Odd Thorsen
Læringsmål for emnet: Studentene skal få innføring i aktuelle designfaglige problemstillinger i et arkitektonisk konsept med fokus på produktdesign. Det legges vekt på prosjekterings- og produktutviklingsmetodikk, dessuten modellarbeide i full skala av egne designløsninger. Kurset deles i 2 emneblokker, en for teori med 7,5 Sp og en for prosjektering med 15 Sp.
Faglige delaspekt: Den teoretiske delen består av forelesninger innen ulike designområder, øvelser i analyser og arbeidsmetodikk. I prosjekteringsemne legges det vekt på å utvikle enkeltprodukter eller systemer enten som selvstendige eller arkitekturintegrerte elementer. Disse oppgavene skal gi forståelse for design- og produktutvikling, metodikk og produksjonsmåter.
Gjennomføring: Forelesninger og arbeid i grupper eller individuelt, obligatoriske øvelser og felles ekskursjoner.

Forutsetninger: Basiskunnskaper i arkitektur.
Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4925 Ind formgiving B.
Belastning: 15 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Innlevering av oppgaver med muntlig gjennomgåelse og sensurering.

AAR4620 **INTERIØR PROSJ**
ROM og LYS: interiørprosjektering
ROOM and LIGHT
Emneansvarlig: Førsteamanuensis Barbara Matusiak
Læringsmål for emnet: Emne skal øke generell prosjekteringskompetanse. Formgiving og prosjektering av rom skal tilnærmes ved å studere samspillet mellom rom, form, lys, materialer og de menneskelige mål. Nærheten til detaljen skal etterstrebes.
Faglige delaspekt: Spesielt fokus vil bli lagt for virkning av lys i arkitektonisk sammenheng.
Gjennomføring: Emne vil ha variert undervisningsform fra forelesninger og seminarer til studier i fullskala i romlaboratoriet.
Forutsetninger: Grunnundervisning for studenter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Emne forutsettes tatt samtidig med kunnskapsemne AAR4935 Lys og rom.
Belastning: 15 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Etter avtale
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider med muntlig gjennomgåelse.

AAR4625 **TEORI OG EKSP. A**
Teori og eksperimentering A
Theory and experimentation A
Emneansvarlig: Professor Ingrid Fiksdahl King
Læringsmål for emnet: Emnet tar opp idestrømninger og formuttrykk i samtidsarkitekturen i den vestlige verden. Hensikten er å bevisstgjøre studentene om egne holdninger og forutsetninger i en studie- og arbeidssituasjon.
Faglige delaspekt: Teoretiske studier, skulputrale- og arkitektoniske formingsoppgaver.
Gjennomføring: Forelesninger, seminarer og workshops.
Forutsetninger: Emne AAR4465 Arkitektur 6 eller tilsvarende. Tatt i kombinasjon med AAR4955 Teori og eksperimentering B.
Belastning: 15 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4630 **VIS.KOM 2A**
Visuell kommunikasjon 2A
Visual communication 2A
Emneansvarlig: Professor Paul Brand
Læringsmål for emnet: Utvikling av konseptuelle form-, farge- og rom prosjekter, relatert til aktuelle arkitektoniske, kunstneriske problemstillinger. Parallelt til prosjektene utvikles de praktiske emnene som tegning, fargebruk og modellering.
Faglige delaspekt: Utvikling av evnen til å ta i bruk tilegnet kunnskap innen emneområdet i relasjon til arkitektur og dertil relaterte områder.
Gjennomføring: Seminar og personlig veiledning.
Forutsetninger: Emne AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper. Tatt i kombinasjon med AAR4965 Visuell kommunikasjon 2 B.
Belastning: 15 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

TEORI- OG KUNNSKAPSEMNER HØST

AAR4800 **ARKITEKTUR B**
Arkitektur B
Architecture B

Emneansvarlig: NN
Læringsmål for emnet: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglige delaspekt: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjekt- og kunnskapsemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Gjennomføring: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Forutsetninger: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og sted etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4804 **ARKANT**
Arkitektur og antropologi
Architecture and anthropology

Emneansvarlig: Professor Harald Høyem
Læringsmål for emnet: En god forståelse av arkitektur som kulturelt fenomen.
Faglige delaspekt: **-** Likheter og forskjeller i arkitekters og antropologers tilnærmingsmåter ved tolking av fysiske omgivelser.
- Kulturbegrepet generelt og spesielt knyttet til forming og bruk av fysiske omgivelser.
- Teknikker ved feltarbeid.
Gjennomføring: Seminarer, feltarbeid med case studier, litteraturstudier, essayskriving. Kurset gjennomføres i samarbeid med Sosialantropologisk institutt, og med bidrag fra École d´Architecture et de Paysage de Bordeaux, og med École d´Architecture de Paris – Belleville.
Forutsetninger: Bachelor-utdannelse – etter 3 års basis-utdannelse i arkitektur.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider – arbeidsrapporter som bedømmes.

AAR4808 **ARKITEKT SCENOGRAFI**
Arkitektonisk scenografi
Architectural Scenography

Emneansvarlig: Professor Ola Steen
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi generell, teoretisk kunnskap om midlertidige, arkitektoniske installasjoner anvendt i sceniske kunstarter og i film-, video- og TV-produksjon. I tillegg praktisk kunnskap om virkemidler og arbeidsmetoder ved planlegging og prosjektering av utstillingsscenografi.
Faglige delaspekt: Emnet skal gi en oversikt over kategorier av arkitektoniske installasjoner og scenografiske konsepter. Dessuten skal et konkret prosjekt analyseres og evalueres.
Gjennomføring: Kollokvieforelesninger og øvinger. Selvstudium med veiledning. Befaringer ved frie kunstinstitusjoner.
Kompendium med litteraturliste og eksempelsamling
Forutsetninger: Gjennomført grunnutdanning ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Etter særskilt søknad kan også godkjennes emnekombinasjoner ved Institutt for drama, film og teater og yrkeserfaring fra scenografisk arbeid.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og sted etter avtale.
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4812 **BOLIGHISTORIE**
Boligens teori og historie
Theory and History of Housing

Emneansvarlig: Professor Tore Brantenberg
Læringsmål for emnet: Emnet skal utvikle forståelse for boligens historie og kulturelle forutsetninger og arkitektoniske utvikling.
Faglige delaspekt: Emnet vil gi en innføring i boligens historiske utvikling med vekt på Europa i nyere tid og ulike boligtypers elementer og oppbygging, samt i samfunnsmessige og kulturelle forutsetninger for moderne boligproduksjon.
Gjennomføring: Forelesninger og seminarer supplert med litteraturstudier og øvinger. Det skal avslutningsvis utarbeides en skriftlig presentasjon og miniforelesning om et avtalt tema innenfor emnet.
Forutsetninger: Anbefalt prosjektemne AAR4510 Boligprosjektering.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningssted og sted etter avtale.
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Bedømmelse på grunnlag av innlevert rapport.

AAR4814 **BOLIGKUNNSKAP**
Boligkunnskap
Housing Design Knowledge

Emneansvarlig: Professor Sven Erik Svendsen
Læringsmål for emnet: Formålet med emnet er å gi innsikt i boligprosjekteringens teoretiske og metodiske grunnlag.
Faglige delaspekt: Emnet skal gi økt kunnskap om det metodiske grunnlaget for boligprosjektering, i boligens elementer og skal dessuten gi en innføring i forutsetningene for planlegging og utforming av boliger og boligområder.
Gjennomføring: Emnet vil bestå av forelesninger og seminarer, og av gjennomgåelser av obligatoriske øvinger.
Forutsetninger: Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4510 Boligprosjektering.
Anbefalt valgemne er AAR4812 Bolighistorie.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og -sted etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Sensur gjennomføres på grunnlag av utførte obligatoriske øvinger i samarbeid med emnet AAR4510 Boligprosjektering.

AAR4816 **BYØK PLANL METODE**
Byøkologisk planlegging. Metode
Urban Ecological Planning. Method

Emneansvarlig: Professor Hans Christie Bjønness
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi metodekunnskap som kan nyttes i feltbasert prosjektarbeid på et byøkologisk grunnlag. Kurset vil også legge en metodisk basis for lokalsamfunns-samarbeid og utviklings-praksis (”development – practice”).
Faglige delaspekt:
- Kristisk gjennomgang av meny for aksjonsplanlegging (”Integrated Action Planning”).
- Prosjektplanleggings – metode (LFA) med deltaker-, problem- og målanalyser og planleggingsmatriser etter FN og NORAD standard.
- Metoder for deltakende forskning og deltakende observasjon.
- ”Case study” metode i utviklingsstudier.
- Metoder for lokalsamfunns - samarbeid – og forståelse.
- Lokal kartlegging og grensesetting.
- Evaluering i utviklingssamarbeid.

Gjennomføring: Det vil være innledende seminarer både i Norge og i et utviklingsland. Det forutsettes aktiv deltakelse i gruppearbeid. Kompendium med pensumlit.
Forutsetninger: Kurset må tas sammen med AAR4525 ”Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt ” og AAR4820 ”Byøkologisk planlegging. Teori”.
Studenter med AAR4945/AAR4230”Planlegging i utviklingsland” gis fortrinnsrett.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Høst 4. og 5. årskurs.
Eksamen: 12. desember.
Karakter: TE
Hjelpemidler: D
Evalueringsform(er): Muntlig.

AAR4820 **BYØK PLANL TEORI**
Byøkologisk planlegging. Teori
Urban Ecological Planning. Theory

Emneansvarlig: Professor Hans Christie Bjønness

Læringsmål for emnet:
- Innføring i teoretiske kunnskaper om "øko-utvikling" og byøkologi med vekt på transformasjons-studier av byer i den tredje verden. Sentralt er anvendt teori – kunnskap som kan nyttes i feltbasert prosjektarbeid.
- Teoristudiet vil ha et utviklings-teoretisk utgangspunkt. Grunnlag skal legges for anvendt terminologi for by-økologiske problemstillinger.

Faglige delaspekt:
- Fattigdomsteori og alternative utviklingsstrategier.
- Utviklingsteori.
- Alternative paradigmer for samfunnsutvikling.
- Territorial og kontekstuell planlegging basert på lokale løsninger.
- Rammeverk for byøkologisk planlegging.
- Urbanisering i utviklingsland. Bystruktur og transformasjon.
- Bærekraftig byutvikling – ulike tolkninger.
- Bymiljø og infrastruktur ledet utvikling.
- Arealbruk og eiendomsforhold i utviklingsland.
- Kulturell kontinuitet og byhistorisk autentisitet.
- Planleggingsteori (introduksjon).
- Kommunikativ planlegging for utvikling av det sivile samfunn.

Gjennomføring: Det vil være innledende seminarer både i Norge og i et utviklingsland. Det forutsettes aktiv deltakelse i gruppearbeid. Seminarer og forelesninger.
Kompendium med pensumlit.

Forutsetninger: Kurset må tas sammen med AAR4525 "Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt " og AAR4816 "Byøkologisk planlegging. Metode".
Studenter med AAR4945/AAR4230 "Planlegging i utviklingsland" gis fortrinnsrett.

Belastning: 7,5 Sp
Tid: Høst 4. og 5. årskurs.
Eksamen: 20. desember.
Karakter: TE
Hjelpemidler: D
Evalueringsform(er): Muntlig.

AAR4825 **DOKUM OG ANALYSE**
Dokumentasjon og analyse
Bygningsdokumentasjon og tilstandsanalyse
Survey, Documentation and Analysis of Existing Buildings

Emneansvarlig: Professor II Eir Grytli, professor Knut Einar Larsen, førsteamanuensis Dag Nilsen

Læringsmål for emnet: Emnet skal gi en innføring i bygningsvernets viktigste teorier og metoder, og om hvordan kunnskap ervervet gjennom disse metodene kan legges til grunn for planlegging av tiltak på eksisterende bebyggelse.

Faglige delaspekt: Verneteori.
Kildestudier for bygningshistorisk dokumentasjon.
Oppmåling av bygninger.
Teknisk tilstandsanalyse.
Bygningsarkeologi/fargearkeologi.

Gjennomføring: Undervisningen består av forelesninger, øvinger og demonstrasjoner samt selvstudium. Forelesere vil være tilkalte eksperter fra ulike relevante emneområder i tillegg til instituttets eget personale.

Forutsetninger: Basiskunnskap i arkitektur og arkitekturhistorie. Emnet relaterer seg til AAR4550 Transf 2A – bygn vern, og det forutsettes at studentene deltar på begge.

Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Egen semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Kurset vil bli evaluert på grunnlag av en skriftlig besvarelse (essay) av en øvingsoppgave, fortrinnsvis knyttet til prosjekteringsfaget AAR4550.

AAR4830 **ENKLE PROGRAMMER B**
Enkle programmer B
Simple Programs B

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Ole J Bryn
Læringsmål for emnet: Prosjektering av enkle bygninger ned på detaljnivå ved hjelp av dataprogrammer og "håndarbeid" Lære en prosjekteringsmetodikk samt grafisk uttrykk.
Faglige delaspekt: Lære å bruke flere programmer og teknologier samtidig.
Gjennomføring: Workshop og forelesning.
Forutsetninger: Gjennomført grunnkurs. Gjennomført grunnkurs 3D modellering.
Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4535.
Belastning: 7.5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4835 **EST KOM**
Estetisk kommunikasjon
Visual aesthetics

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Eivind Kasa
Læringsmål for emnet: Estetisk kommunikasjon er først og fremst et teoretisk fag. Det undersøker estetiske problemstillinger innenfor arkitekturen, og generelle estetiske spørsmål slik de er relevante for denne.
Faglig delaspekt:
Gjennomføring: Forelesninger, seminarer og skriftlige øvinger som i enkelte tilfelle kan kombineres med praktiske.
Forutsetninger: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4840 **FORSK MET ARK PLANL**
Forskningsmetoder for arkitekter og planleggere
Research Methods for Architects and Planners

Emneansvarlig: Professor Linn Mo
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi nødvendig forskeropplæring til studenter som skal bruke forskningsmetoder i en oppgave eller som vil lære hva forskning er.
Faglige delaspekt: Studenten skal lære å skrive et prosjektforslag, utføre et forskningsprosjekt og skrive en forskningsrapport. Studenten skal lære å lese og vurdere ulike forskningsrapporter med ulikt metodegrunnlag. Studenten skal bli fortrolig med statistiske og kvalitative metoder (Case studie). Det gis en gjennomgåelse av forskningsmetoder (hypoteseprøvende vs. hypotesegenererende, deduktiv vs. induktive) i henhold til aktuelle prosjekter og litteratur om forskningsmetoder.
Gjennomføring: Bidrag skal gis av gjesteforelesere fra forskjellige forskningsmiljø (fysisk planlegging, arkitektur, sosialvitenskap). Studentene skal gjennom presentasjon av egne prosjektideer vurdere egne og andres forskningsdesign. Studentene skal utarbeide prosjektbeskrivelse.
Forutsetninger: Ingen.
Belastning: 7.5 Sp
Tid: Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4845 **LANDSKAP OG PLANL**
Landskap og planlegging
Landscape and planning

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Alf Ivar Oterholm
Læringsmål for emnet: Innføring og trening i økologisk basert landskapsplanlegging på oversiktsnivå, med hovedvekt på analysemetoder. Innføring i rasterbasert geografisk informasjonssystem (GIS) som analyse- og planleggingsverktøy.
Faglige delaspekt: Egnethetsanalyse av muligheter og begrensninger i landskap og naturgrunnlag ut fra økologiske og ressursmessige betraktninger. Problemstillinger i ulike planoppgaver.

Kulturlandskap, landskapskomponenter og landskapsøkologi. Landskapsopplevelse og visuelle landskapsanalyser. Datagrunnlag, analyseteknikker, modelltyper. Bruk av GIS i analyse av areal og terreng, med særlig vekt på bruk av rasterprinsippet.

Gjennomføring: Forelesninger, seminarer, gruppearbeid og øvinger. Pensumlitteratur. Samarbeid med studenter fra andre fakulteter.
Forutsetninger: Ingen.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Høst 4. og 5. årskurs.
Eksamen: 8. desember.
Karakter: TE
Hjelpemidler: D
Evalueringsform(er): Muntlig.

AAR4850 **LYS OG BELYSNING**
Lys og belysning
Principles in lighting

Emneansvarlig: Professor Øyvind Aschehoug
Læringsmål for emnet: Etablere grunnleggende forståelse for de viktigste prinsippene for utforming av belysning i bygninger, med hovedvekt på dagslys.Samtidig etablere en faglig plattform for samarbeid med lystekniske konsulenter i arkitektpraksis.
Faglige delaspekt: Hovedbegrepene innenfor fotometri og lysteknikk, grunnleggende fotometriske lover, øyets reaksjon på lys og de viktigste synsfaktorene for arbeidsplassbelysning, dagslys som lyskilde, dagslysdata og beregninger i henhold til Byggeforskrift, dagslysets betydning for arbeidsmiljø og trivsel, oversikt over elektriske lyskilder og deres egenskaper, utforming av armaturer og belysningsberegning.
Gjennomføring: Forelesninger og seminarer, demonstrasjoner, ekskursjon, i laboratorieøvinger i kunstig himmel og studieoppgaver. Forelesningene er i hovedsak felles med emnet Lys og belysning som undervises for elektroteknikk studenter.
Forutsetninger: Gjennomført SAA1014 Bygningsfysikk eller faglig bakgrunn i bygningsfysikk tilsvarende dette emnet.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs.
Eksamen: 15. desember.
Karakter: TE
Hjelpemidler: C
Evalueringsform(er): Obligatoriske øvinger og skriftlig eksamen.

AAR4860 **PLAN OG BYGGESAK**
Plan- og byggesaksbehandling
Plan and building regulations

Emneansvarlig: Professor Tore I. Haugen
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi innføring i lover og forskrifter knyttet til plan- og byggesaksbehandling, og erfaring for hvordan dette gjøres i praksis sett fra både arkitekt, utbygger og myndighetssiden.
Faglige delaspekt: Emnet skal gi kunnskap om planprosessen med fokus på regulerings- og bebyggelsesplanlegging, og byggesaksbehandling i samsvar med byggesaksreformen 1997. Byggesaksbehandlingen vil ha fokus på forhåndskonferansen, rammesøknad og kontrollplaner for prosjektering og utførelse. Det legges vekt på å belyse plan- og byggesaksbehandling både sett fra arkitektens/planleggerens perspektiv og fra myndighetssiden.
Gjennomføring: Gjennomføringen vil bli basert på forelesninger med teori og prosjekteksempler fra Trondheim. I tillegg til innføringen i lover og forskrifter, vil det bli lagt vekt på samspillet i byggeprosessen mellom aktørene på privat og offentlig side. Prosjektoppgaven vil omfatte evaluering av en byggesak i Trondheim, eller utarbeiding av grunnlag for en rammesøknad i et byggeprosjekt.
Forelesninger og workshop. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid. Emnet SIA40AA inngår som en del av undervisningen.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Oppgis ved semesterstart.
Eksamen: 18. desember.
Karakter: TEØ
Hjelpemidler: C
Evalueringsform(er): Skriftlig eksamen og øvingsarbeider.

AAR4870 **PROSJ MET PROGRAM**
Prosjekteringsmetoder og programmering
Architectural Design and Programming

Emneansvarlig: Professor Ola Steen
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi kunnskap om metoder for systematisk utvikling av arkitekturprosjekter for større og komplekse bygninger, og det skal gi innsikt i arkitektens oppgaver som prosjekteringsleder for tverrfaglige team.
Faglige delaspekt: Det legges vekt på det teoretiske grunnlaget for prosjekteringsprosessene, og forholdet mellom premiss og løsning.
Prosjekteringsmetoder og programmer belyses gjennom konkrete arkitektureksempler.
Begrepene styring og kvalitetssikring utdypes i forhold til funksjonsanalyser, ide- og konseptutvikling, formingsprosesser og fysisk gjennomføring.
Gjennomføring: Forelesninger og kollokvier, case studies som gruppearbeide og individuelle arbeidsrapporter med gitte krav til innholdstemaer og presentasjonsform.
Kompendium og eksempelsamling.
Forutsetninger: Basiskunnskap i arkitektur tilsvarende AAR4465 Arkitektur 6.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Arbeidsrapporter som bedømmes.

AAR4873 **SECTIONS**
SECTIONS – introduction to Norwegian built environment
SECTIONS – introduction to Norwegian built environment

Emneansvarlig: Professor Sven Erik Svendsen
Læringsmål for emnet: The course is recommended for foreign exchange students and is meant as an introduction to Norwegian architecture and the built environment. The objective is to give a basic understanding of developments in the Norwegian society in general and more specifically of current trends in the architectural profession and the built environment locally and nationally.
Faglige delaspekt: Architectural history.
Regional and urban planning.
Landscape and environmental studies.
Housing and urban design.
Technological aspects.
Gjennomføring: Seminars.
Excursions as sections through regional and urban landscapes.
Visits to professional practices.
Course report.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Based on participation and essay.

AAR4875 **TRANSF 1B ARK FORM FUNK**
Transformasjon i bygget miljø 1B
Arkitektur/form og funksjon
Architecture/Form and Function

Emneansvarlig: Professor Elin Corneil
Læringsmål for emnet: Å utdype forståelsen av arkitekturen sett som en arv basert i menneskelige og kulturelle forhold. Dette er utgangspunktet for en kritisk vurdering av prioriteringer og fortolkninger i feltet mellom design og programmering i arkitekturen. Historiske og alternative eksempler legges fram og diskuteres gjennom forelesninger og seminarer.
Faglige delaspekt:
Gjennomføring: Kurset gjennomføres i samarbeid med AAR4545 Transf 1A ark & landsk.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Høst 4. og 5. årskurs.
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Gjennomgåelse av skriftlig essay i seminar.

AAR4880 **TREARKITEKTUR B**
Trearkitektur B - Sherlock
Wooden architectur B - Sherlock

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Finn Hakonsen, professor Knut Einar Larsen, førsteamanuensis Helge Solberg
Læringsmål for emnet: Kunnskap om treets egenskaper, anvendelse og estetikk.
Faglige delaspekt: Tradisjonsbaserte kunnskaper og historiske eksempler.
Treets grunnleggende kvaliteter og egenskaper.
Konstruksjon, sammenføyninger og overflater.
Arkitektoniske uttrykk i helhet og detaljering.
Gjennomføring: Forelesninger, seminarer , ekskursjoner og befaringer.
Deloppgaver.
Forutsetninger: Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4560 Trearkitektur A.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Drøfting i plenum. Deloppgaver og casestudier skal være godkjent.

AAR4885 **TREKONSTRUKSJONER B**
Trekonstruksjoner B
Wooden Constructions B

Emneansvarlig: Professor Jan Siem
Læringsmål for emnet: Målet med kurset er å gi kunnskaper der treets materialegenskaper, konstruktiv utforming og detaljering står sentralt i det arkitektoniske uttrykket.
Faglige delaspekt: Faglige delaspekt i kurset er: Trearkitektur, stedsanalyse, treets materialegenskaper, kjemisk og konstruktiv trebeskyttelse, brannegenskaper, konstruksjonslære rettet mot generell forståelse, eksempler på konstruksjonslære anvendt for å skape arkitektur.
Gjennomføring: Emnet er et kunnskapsorientert emne som gjennomføres som forelesninger, seminarer og workshops. Disse blir gjennomført slik at de er tilpasset framdriften i prosjektoppgavene i emnet AAR4565 Trekonstruksjoner A. En ekskursjon er en viktig del av kurset.
Forutsetninger: Kurset er 100 % integrert med kurset AAR4565 Trekonstruksjoner A og må derfor tas i kombinasjon med dette kurset. Sensuren er basert på prosjektoppgavene som leveres i AAR4565 Trekonstruksjoner A.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: **Undervises ikke i studieåret 2003/2004.**
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Muntlig presentasjon av prosjektarbeid i AAR4565 Trekonstruksjoner A.

AAR4890 **VIS KOM 1B**
Visuell kommunikasjon 1B
Visual communication 1B

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Erling Rohde
Læringsmål for emnet: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuell presentasjon som praktisert av billedkunstnere og arkitekter.
Faglige delaspekt: Samtidsorienterte og samfunnsrelaterte problemstillinger innen estetisk visuelt uttrykk. Utvikling av en forståelse av begreper innen samtidskunsten og deres eventuelle relasjon til arkitekturen.
Gjennomføring: Seminar og personlig veiledning, Forelesninger.
Forutsetninger: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper. Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4570 Visuell kommunikasjon 1 A.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4895 **VIS KOM 3**
Visuell kommunikasjon 3
Visual communication 3

Emneansvarlig: Professor Paul Brand
Læringsmål for emnet: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuelle presentasjons former.

Faglige delaspekt: Faget vil ta for seg grafiske og fargemessige problemstillinger i forhold til kommunikasjon og informasjon.
Gjennomføring: Seminar og personlig veiledning.
Forutsetninger: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Belastning: 7,5 Sp Høst 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

TEORI- OG KUNNSKAPSEMNER VÅR

AAR4900 **ARKITEKTUR B**
Arkitektur B
Architecture B
Emneansvarlig: NN
Læringsmål for emnet: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglige delaspekt: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjekt- og kunnskapsemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Gjennomføring: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Forutsetninger: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og sted etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4905 **BYFORMINGSTEORI**
Byformingsteori
Urban Design Theory
Emneansvarlig: Professor Linn Mo
Læringsmål for emnet: Formidle forståelsen av en teoretisk ramme for dagens byplanlegging.
Faglige delaspekt: Nyere planhistorie og byformingsteorier - delvis med utgangspunkt i kunnskapsområder utenfor arkitektfaget. Emnet har også perspektiv på forskningsmetoder for arkitektur og byplanlegging. Egner seg som støttefag til ”Byforming II”.
Gjennomføring: Forelesninger, pensumlitteratur og seminarer.
Forutsetninger: Det forutsettes at en har gjennomført grunnkurset AAR4365 Arkitektur 5: ”By-og tettstedforming” samt AAR4360 ”Arkitekturens teori og historie B” eller tilsvarende. Byggstudenter som vil ta emnet forutsettes å ha gjennomført ”Fysisk detaljplanlegging”.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Våren 4. og 5. årskurs.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Evaluering av tre essays med bakgrunn i pensumlitteraturen.

AAR4910 **BYGGEMATERIALER**
Byggematerialer. Materialenes egenskaper og estetikk.
Building Materials.
Emneansvarlig: Førsteamanuensis Finn Hakonsen
Læringsmål for emnet: Øking av kunnskapene om byggematerialer slik at den enkeltes forutsetninger for en bevisst materialanvendelse i prosjekteringsprosessen styrkes.
Faglige delaspekt: Egenart, struktur og mangfold.
Formgiving, taktilitet og uttrykk.
Anvendelse, styrke, holdbarhet , økonomi, ressursbruk, FED.
Konsekvenser relatert til energi- og miljøvennlig bygging. Inneklima.
Gjennomføring: Det arbeides i grupper med 2 studenter i hver. I deloppgave 1 skrives et essay og i deloppgave 2 utføres en liten prosjekteringsoppgave. Studentene deltar aktivt i undervisningen ved å forelese og diskuterer.

	Temaforelesninger og fellesgjennomgåelser.
Forutsetninger:	Gjennomført grunnkurs.
Belastning:	7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Karakter:	TØ
Evalueringsform(er):	Øvingsarbeider. Muntlig presentasjon og gjennomgåelse av deloppgave 1 og 2.

AAR4915	**ENERGIBRUK** **Energi- og ressursbruk i bygninger** **Energy- and resource use in buildings**
Emneansvarlig:	Professor Anne Grete Hestnes
Læringsmål for emnet:	Emnets formål er å gi studentene en generell forståelse av vår energi- og ressurssituasjon og å gi en bred innføring i aktuelle muligheter for utforming og teknisk utrusting av bygninger med sikte på miljø-optimal bruk av energi og andre ressurser.
Faglige delaspekt:	Ressursbegrepet. Norges energi- og ressurssituasjon. Miljøkonsekvenser av energi- og ressursbruk ved lokalisering, utforming, produksjon, og drift av bygninger. Lavenergibygninger: varmeisolering, varmegjenvinningsanlegg, varmepumper, passive og aktive solenergisystemer, m.m. Økologiske løsninger: vann- og avløpssystemer, avfallshåndtering, m.m.
Gjennomføring:	Kunnskapsstoffet presenteres i forelesninger og gjennom litteraturstudier. I tillegg gis obligatoriske øvinger som dels gir erfaring i bruk av analyseverktøy og dels gir studentene mulighet til å prøve ut aktuelle løsninger i gitte situasjoner.
Forutsetninger:	Emnet vil være obligatorisk for studenter som tar prosjektemner på samme tema eller som har et selvprogrammert studieløp på dette. Det kan også tas som frittstående kunnskapsemne.
Belastning:	7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid:	Undervisningstid og sted etter avtale.
Eksamen:	3. juni.
Karakter:	TE
Hjelpemidler:	D
Evalueringsform(er):	Skriftlig.

AAR4920	**EST KOM** **Estetisk kommunikasjon** **Visual aesthetics**
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Eivind Kasa
Læringsmål for emnet:	Estetisk kommunikasjon er først og fremst et teoretisk fag. Det undersøker estetiske problemstillinger innenfor arkitekturen, og generelle estetiske spørsmål slik de er relevante for denne.
Gjennomføring:	Forelesninger, seminarer og skriftlige øvinger som i enkelte tilfelle kan kombineres med praktiske.
Forutsetninger:	Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Belastning:	7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid:	Semesterplan utarbeides.
Karakter:	TØ
Evalueringsform(er):	Øvingsarbeider.

AAR4925	**IND FORMGIVING B** **Industriell formgiving B** **Industrial Design B**
Emneansvarlig:	Professor II Odd Thorsen
Læringsmål for emnet:	Studentene skal få innføring i aktuelle designfaglige problemstillinger i et arkitektonisk konsept med fokus på produktdesign. Det legges vekt på prosjekterings- og produktutviklingsmetodikk, dessuten modellarbeid i full skala av egne designløsninger. Kurset deles i 2 emneblokker, en for teori med 7,5 Sp og en for prosjektering med 15 Sp.
Faglige delaspekt:	Den teoretiske delen består av forelesninger innen ulike designområder, øvelser i analyser og arbeidsmetodikk. I prosjekteringsemne legges det vekt på å utvikle enkeltprodukter eller systemer enten som selvstendige eller arkitekturintegrerte elementer. Disse oppgavene skal gi forståelse for design- og produktutvikling, metodikk og produksjonsmåter.

Gjennomføring: Forelesninger og arbeid i grupper eller individuelt, obligatoriske øvelser og felles ekskursjoner.
Forutsetninger: Basiskunnskaper i arkitektur. Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4615 Ind formgiving A.
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Innlevering av oppgaver med muntlig gjennomgåelse og sensurering.

AAR4930 **INDUSTRIKULTUR**
Industrikultur
Industrial Architecture
Emneansvarlig: Professor Elin Corneil
Læringsmål for emnet: Kurset tar for seg modernismens kilder fra industrialiseringens mange epoker og formidler tolkninger av slike kilder og deres betydning for arkitekturen.
Casestudier illustrerer arkitektoniske og ingeniørtekniske byggverk fra 1700-tallet og fram til i dag. Forelesninger berører forholdet mellom slike eksempler og teoretiske, estetiske aspekter i arkitekturen.
Faglige delaspekt:
Gjennomføring: Forelesninger og seminarer. Studentene presenterer casestudier i seminar. Engelsk/ norsk kommunikasjon.
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: **Undervises ikke i studieåret 2003/2004.**
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Gjennomgåelse av case study i seminar.

AAR4935 **LYS OG ROM**
Lys og rom
Virkning av lys i arkitektonisk sammenheng
Light and space
Emneansvarlig: Førsteamanuensis Barbara Matusiak
Læringsmål for emnet: Emne skal utvikle kompetanse på virkning av dagslys og kunstlys i arkitektonisk sammenheng.
Faglige delaspekt: Emne skal gi grunnlegende kunnskaper om elektriske lyskilder, dagslys som lyskilde, lysfordeling i rom, modelleringsevne av lyset, visuell persepsjon av lys og farger, armaturdesign og integrasjon av armaturer i rommets interiør.
Gjennomføring: Emne gjennomføres som forelesninger, demonstrasjoner, full-skala forsøk i romlaboratoriet, dataøvinger ved hjelp av lyssimuleringsprogrammer.
Forutsetninger: Grunnundervisning for studenter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Grunnemne for studenter fra andre fakultet.
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Eksamensessay.

AAR4937 **OMGIVELSESESTETIKK**
Omgivelsesestetikk og stedsstudier
Enviromental aestetichs and place studies
Emneansvarlig: Professor Birgit Cold
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi innsikt i teori og metode innen omgivelsesestetikk og stedsstudier, som bl a anvendes i en konkret stedstudie.
Faglige delaspekt: Emnet skal gi en generell forståelse av sammenheng mellom et steds utforming og menneskets opplevelse og vurdering av det. En slik forståelse kan danne utgangspunkt for programmering, planlegging, utformíng og analyse av steder i bruk. Emnet dreier seg om kunnskap (teori og empiri) innen det tverrdisiplinære fagområdet omgivelsesestetikk (omgivelsespsykologi) og om stedsteorier. Oppfattelse (persepsjon), iakttakelse, analyse, forståelse og vurdering av omgivelsenes utforming og karakter inngår som en del av en stedsstudie.
Gjennomføring: Seminarer med presentasjon og diskusjon av teorier og metoder innen omgivelsesestetikk, stedsforståelse og stedsvurdering. En stedsstudie gjennomføres som gruppearbeid eller individuelt arbeid.

Forutsetninger: Basiskunnskaper i arkitektur, fysisk planlegging eller samfunnsfag. Emnet egner seg til å studere i sammenheng med kurs innen arkitektur, planlegging og samfunnsfag, som handler om relasjoner mellom mennesket og de fysiske omgivelser.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Vår 4. og 5. årskurs
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. En stedsstudie med analyse og vurdering av et konkret sted, ind. eller gruppearbeid.

AAR4940 **OVERSIKTSPLANLEGGING**
Fysisk oversiktsplanlegging
Masterplanning
Emneansvarlig: Professor Tor Medalen
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi studentene kjennskap til og innføring i sentrale problemstillinger i fysisk oversiktsplan samt tilliggende lovverk. Emnet sikter inn på å gi studentene et allsidig grunnlag for by- og tettstedsmessig planlegging.
Gjennomføring: Forelesninger, pensumlitteratur, øvinger og seminarer.
Forutsetninger: Emnet kan sees som et supplement til prosjekteringsemnet AAR4605 Byforming II. Gjennomført emnet AAR4365 Arkitektur 5: "By-og tettstedsforming" eller tilsvarende.
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Vår 4. og 5. årskurs.
Eksamen: 5. juni.
Karakter: TEØ
Hjelpemidler: D
Evalueringsform(er): Skriftlig/Øvingsarbeider. Ved karakterfastsettelse teller øvinger 2/3 og skriftlig eksamen 1/3.

AAR4945 **PLANL I ULAND**
Planlegging og bygging i utviklingsland.
Planning and Construction in Developing Countries.
Emneansvarlig: Professor Hans Christie Bjønness
Læringsmål for emnet:
- Emnet skal gi innføring i grunnleggende forutsetninger og anvendbar kunnskap for gjennomføring av planlegging, infrastruktur og byggevirksomhet på et bærekraftig grunnlag i utviklingsland.
- Metode for prosjekt-planlegging av utviklingstiltak læres og blir praktisert.

Faglige delaspekt:
- Alternativ utviklingsteori, "øko-utvikling" og prinsipp for territorial samfunnsutvikling og planlegging.
- Bosetting og boligproblem og politikk i utviklingsland.
- Rolle til infrastruktur i utvikling og byplanlegging.
- Bygg og alternativ materialbruk i utviklingsland.
- Kulturell kontinuitet og diversitet i utvikling.
- Planlegging under krise og etter katastrofer.
- Rolle til CBOs, NGOs og INGOs i utvikling.
- Deltaker-, problem- og målorientert- prosjektplanleggings-metode (LFA) skal læres og anvendes på gruppearbeid. Prosjektforslag beskrivelse skal gjennomføres etter FN / NORAD mal.
- Prosjektevaluering.

Gjennomføring: Emnet er et samarbeid mellom flere institutt ved Fakultetet for arkitektur og billedkunst, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse. Det legges vekt på tverrfaglige seminarer med innledere også fra andre fakultet og fagfolk med bistandsrelevant erfaring. Eksempel ("case" - studier) presenteres og drøftes. En øvingsoppgave skal gjennomføres som gruppearbeid.
Emnet undervises felles med AAR4230.
Kompendium med pensumlit.
Forutsetninger: Kurset gir fortrinnsrett til AAR4525 "Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt " , AAR4820 "Byøkologisk planlegging. Teori" og AAR4816 "Byøkologisk planlegging. Metode".
Belastning: 7,5 Sp
Tid: Vår 4. og 5. årskurs.
Eksamen: 1. juni.
Karakter: TE
Hjelpemidler: D
Evalueringsform(er): Skriftlig.

AAR4950 **PROGRAMMERING**
Programmering og evaluering av bygninger
Programming and Evaluation of Buildings

Emneansvarlig: Professor Tore I. Haugen
Læringsmål for emnet: Emnet skal gi basiskunnskap om programmering av byggeprosjekt med behovs- og virksomhetsanalyser, og metoder for evaluering av bygninger i bruksfasen.
Faglige delaspekt: Kurset vil ha fokus på programmeringsfasen som strekker seg fra byggherrens første ide om et byggeprosjekt med behovsutredning og virksomhetsanalyser, frem til ferdig behandling og besluttet byggeprogram. En skal lære hva et program omfatter, hvem som er med på programmeringen, innhenting og bearbeiding av informasjon og ulike arbeidsmåter/teknikker brukt i programmeringsprosessen. Her inngår også oppbyggingen av et programdokument etter NS 3455.
I kurset vil en også gjennomgå ulike teknikker for evaluering av bygninger i bruk, POE – Post Occupancy Evaluation, som grunnlag for programmering av nye og vurdering av eksisterende bygninger.
Gjennomføring: Det vil bli lagt vekt på casestudier der en studerer hvordan programmeringen er utført som del av byggeprosessen, og workshops knyttet til gjennomgang av teori og ulike arbeidsmetoder for programmering/POE. Prosjektoppgaven omfatter analyse av program og rammebetingelser for et byggeprosjekt, og/eller en evaluering (POE) av bygget i bruk. Forelesninger og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Forutsetninger: Gjennomført emneblokker Bygningsadministrasjon eller tilsvarende.
Må tas i kombinasjon med AAR4613 Eiendomsforvaltning.
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Undervisningstid og sted etter avtale.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider. Muntlig presentasjon og gjennomgang med sensor.

AAR4955 **TEORI OG EKSP B**
Teori og eksperimentering B
Theory and experimentation B

Emneansvarlig: Professor Ingrid Fiksdahl King
Læringsmål for emnet: Emnet tar opp idestrømninger og formuttrykk i samtidsarkitekturen i den vestlige verden. Hensikten er å bevisstgjøre studentene om egne holdninger og forutsetninger i en studie- og arbeidssituasjon.
Faglige delaspekt: Teoretiske studier, skulputrale- og arkitektoniske formingsoppgaver.
Gjennomføring: Forelesninger, seminarer og workshops.
Forutsetninger: Forutsettes gjennomført AAR4465Arkitektur 6.
Tatt i kombinasjon med AAR4625 Teori og eksperimentering A.
Belastning: 7.5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4960 **VIRTUELL BYGNING**
Prosjekteringsmetoder og programmering
Virtuelt rom, bygning eller arena
Virtual building

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Birgit Sudbø
Læringsmål for emnet: Eksperimentere, utforske og demonstrere muligheter ved anvendelse av IKT i arkitekturprosjektering.
Faglige delaspekt: Fokus på oppbygging og bruk av digitale 3D modeller for å simulere og analysere rom, konstruksjoner, klimapåvirkning og/eller som styringsverktøy og samarbeidsverktøy i byggeprosessen. Emnet skal gi en bred generell erfaring.
Samtidig skal studentene fordype seg i spesielle tema.
Gjennomføring: Forelesninger, seminarer og undervisning knyttes til obligatoriske øvingsoppgaver.
Forutsetninger: Basiskunnskaper innen IKT og innen arkitekturprosjektering.
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: **Undervises ikke i studieåret 2003/2004.**
Karakter: TØ

Evalueringsform(er): Øvingsarbeider – prosjekt.

AAR4965 **VIS KOM 2B**
Visuell kommunikasjon 2B
Visual communication 2B

Emneansvarlig: Professor Paul Brand
Læringsmål for emnet: Utvikling av konseptuelle form-, farge- og rom prosjekter, relatert til aktuelle arkitektoniske, kunstneriske problemstillinger. Parallelt til prosjektene utvikles de praktiske emnene som tegning, fargebruk og modellering.
Faglige delaspekt: Utvide begrepsapparatet i sammenheng med visuell ide framstilling.
Gjennomføring: Seminar og personlig veiledning.
Forutsetninger: Gjennomført AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper. Forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4630 Visuell kommunikasjon 2 A.
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

AAR4970 **VIS KOM 4**
Visuell kommunikasjon 4
Visual communication 4

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Erling Rohde
Læringsmål for emnet: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuelle presentasjons former.
Faglige delaspekt: Faget vil ta for seg grafiske og fargemessige problemstillinger i forhold til kommunikasjon og informasjon.
Gjennomføring: Seminar og personlig veiledning.
Forutsetninger: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Belastning: 7,5 Sp Vår 4. og 5. årskurs
Tid: Semesterplan utarbeides.
Karakter: TØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

EMNETABELL – BACHELOR I BILLEDKUNST 2003/2004
1. – 3. årskurs

Emnenr	Emnetittel	Anm.	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs							
BK1150	**Emne 3**		**30 Sp**		**30 Sp**		**BØ**
	Emne 1	**1**		**7,5 Sp**	**7,5 Sp**		**BØ**
BK1200	**Atelierarbeid**			**22,5 Sp**	**22,5 Sp**		**BØ**
2. årskurs							
BK2300	**Kunst utvikling 1**		**30 Sp**		**30 Sp**		**BØ**
BK2400	**Kunst utvikling 2**			**22,5 Sp**	**22,5 Sp**		**BØ**
	Emne 2	**2**		**7,5 Sp**	**7,5 Sp**		
3. årskurs							
BK2500	**Kunst utvikling 3**		**30 Sp**		**30 Sp**		**BØ**
BK2600	**BFA utstilling**			**30 Sp**	**30 Sp**		**BØ**

1. Emnet er under utarbeidelse. Endelig emnebeskrivelse vil foreligge under høstsemesteret.
2. Et av følgende fag velges:

HFEL0001	Etikk
XXX	Energi og miljø: hydrogensamfunnet
HFEL0002	Vitenskapelig tenking og faglige framstillingsmåter
BK1000	Grafiske teknikker
SFEL0002	Det globale samfunn
SANT0002	Psykologisk antropologi
HFEL0003	Kjønnsperspektiver på vår tid
SFEL0001	Kunnskap og teknologi
HFEL0004	Retorikk
MDMIM100	Innføring i medisin for ikke-medisinere
XXX	Matematikkens historie for ikke-matematikere
XXX	Kommunikasjonsteknologi i informasjonssamfunnet
IT1102	Informasjonsteknologi grunnkurs
IT1103	Grunnkurs i programmering
RFEL1001	Naturvitenskap og verdensbilde.

Nærmere informasjon om de enkelte emnene finnes på følgende nettadresse:
http://www.ntnu.no/studieinformasjon/serving/studiehandbok.html

EMNETABELL – MASTER I BILLEDKUNST 2003/2004
4. og 5. årskurs

Fagnr	Fagtittel	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs						
BK3100	**Avansert kunst ARB**	**30 Sp**	**30 Sp**	**60 Sp**		**BØ**
2. årskurs						
BK3300	**Masterutstilling**	**30 Sp**	**30 Sp**	**60 Sp**		**BØ**

BACHELORSTUDIET I BILLEDKUNSTSTUDIET

1. ÅRSKURS

BK1150 **EMNE 3**
Emne 3

Emneansvarlig: Professor Anne-Karin Furunes, amanuensis Hege Faber, professor Jon Arne Mogstad, professor Duba Sambolec, universitetslektor Ivar Smedstad, professor NN
Læringsmål for emnet: Studentene kommer i gang med sitt eget kunstneriske arbeid. Den kunstneriske praksisen må gis mulighet til utfoldelse parallelt med den teoretiske delen som Innføringsemne 1 representerer slik at de kunstneriske konseptene også kan gis en form.
Faglige delaspekt: Basiskompetanse for å kunne arbeide selvstendig i verkstedene
Gjennomføring: 1Tekniske introduksjonskurs.
2 Kunstnerisk arbeid:
Gjennom individuelle samtaler, felles gjennomganger, diskusjoner, prosjekter og utstillinger utvikler studentene sitt eget kunstneriske arbeid.
Deltagelse i felles førsteårsprosjekt.
Deltagelse i "Åpen dag" - utstilling med påfølgende gjennomgang
Forutsetninger: Opptatt til studiet gjennom opptaksprøve
Belastning: 30 Sp Høst
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsoppgaver.

EMNE 1

Emnet er under utarbeidelse. Endelig emnebeskrivelse vil foreligge under høstsemesteret 2003.
Belastning: 7,5 Sp Vår

BK1200 **ATELIERARBEID**
Atelier arbeid
Studio work
Emneansvarlig: Professor Anne-Karin Furunes, amanuensis Hege Faber, professor Jon Arne Mogstad, professor Duba Sambolec, universitetslektor Ivar Smedstad, professor NN
Læringsmål for emnet: Studenten vil nå ha den nødvendige teoretiske plattform og de tekniske kurser for å kunne begynne utviklingen av et eget kunstnerisk språk
Faglige delaspekt: Videreutvikle den teoretiske og konseptuelle forståelsen
Studenten skal trenes i å kunne presentere sine kunstneriske arbeider og faglige synspunkter.
Gjennomføring: Selvstendig arbeid i atelierene
Samtaler med faste lærere så vel som gjestelærere
Studenten presenterer et valgfritt emne. Samtalebasert teoriundervisning og forelesninger.
Muligheter for å delta på kunstneriske prosjekter og workshops og spesialkurs som Photoshop, Final Cut, fotokurs, silketrykk etc.
Deltagelse i semesterutstilling med en påfølgende gjennomgang
Forutsetninger: Innføringsemne 3 ved KiT
Belastning: 22,5 Sp Vår
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsoppgaver

2. årskurs

BK2300 **KUNST UTVIKLING 1**
Kunstnerisk utvikling 1
Artistic development 1

Emneansvarlig: Professor Anne-Karin Furunes, amanuensis Hege Faber, professor Jon Arne Mogstad, professor Duba Sambolec, universitetslektor Ivar Smedstad, professor NN

Læringsmål for emnet: Faglige fordypning som kan føres videre i MFA studiet. Studenten skal i samråd med hovedveileder utvikle et selvstendig kunstnerisk språk gjennom kunstnerisk praksis.

Faglige delaspekt: I møte med medstudenter og lærere skal studenten opparbeide evne til kritisk refleksjon og en forståelse for dagens kunstdiskurs.

Gjennomføring: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs. Samtalebasert teoriundervisning , forelesninger, seminarer, diskusjonsgrupper og gjennomganger. Mulighet for utveksling til andre kunstakademier gjennom Nordplus eller Socrates. Deltagelse på utstillingen "Åpen dag" med påfølgende gjennomgang.

Forutsetninger: Gjennomført 1. studieår ved KiT
Belastning: 30 Sp Høst
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsoppgaver.

BK2400 **KUNST UTVIKLING 2**
Kunstnerisk utvikling 2
Artistic development 2

Emneansvarlig: Professor Anne-Karin Furunes, amanuensis Hege Faber, professor Jon Arne Mogstad, professor Duba Sambolec, universitetslektor Ivar Smedstad, professor NN

Læringsmål for emnet: En videreføring av del 1. På dette stadiet av studiet legges det stadig større vekt på studentens selvstendiggjøring. Konseptuell og teknisk fordypning.

Faglige delaspekt: Studenten skal øve opp sin muntlige fremstillingsevne ved å presentere sitt kunstneriske arbeide.

Gjennomføring: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs, deltakelse på seminarer og forelesninger. Samtalebasert teoriundervisning. Mulighet for utveksling til andre kunstakademier gjennom Nordplus eller Socrates. Presentasjon av eget kunstnerisk arbeide gjennom deltagelse i "Show and Tell". Deltagelse på semesterutstilling med påfølgende gjennomgang.

Forutsetninger: Kunstnerisk utvikling del 1
Belastning: 22,5 Sp Vår
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

EMNE 2

Et av følgende emner kan velges.
Alle emnene er på 7,5 Sp og undervises våren 1. årskurs

HFEL0001	Etikk
XXX	Energi og miljø: hydrogensamfunnet
HFEL0002	Vitenskapelig tenking og faglige framstillingsmåter
BK1000	Grafiske teknikker
SFEL0002	Det globale samfunn
SANT0002	Psykologisk antropologi
HFEL0003	Kjønnsperspektiver på vår tid
SFEL0001	Kunnskap og teknologi
HFEL0004	Retorikk
MDMIM100	Innføring i medisin for ikke-medisinere
XXX	Matematikkens historie for ikke-matematikere
XXX	Kommunikasjonsteknologi i informasjonssamfunnet
IT1102	Informasjonsteknologi grunnkurs
IT1103	Grunnkurs i programmering
RFEL1001	Naturvitenskap og verdensbilde.

Nærmere informasjon om de enkelte emnene finnes på følgende nettadresse:
http://www.ntnu.no/studieinformasjon/serving/studiehandbok.html

Belastning: 7,5 Sp Vår

3. årskurs

BK2500 **KUNST UTVIKLING 3**
Kunstnerisk utvikling 3
Artistic development 3

Emneansvarlig: Professor Anne-Karin Furunes, amanuensis Hege Faber, professor Jon Arne Mogstad, professor Duba Sambolec, universitetslektor Ivar Smedstad, professor NN

Læringsmål for emnet: En videreføring av del 2. Studenten fortsetter arbeidet med å utvikle sitt kunstneriske språk og evne til å realisere sine kunstneriske mål gjennom selvstendig arbeid i atelieret, individuelle - og gruppevise samtaler og gjennomganger

Faglige delaspekt: Teoriundervisningen fokuserer spesielt på studentens evne til å reflektere rundt sitt kunstneriske arbeide

Gjennomføring: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs, deltakelse på seminarer og forelesninger. Mulighet for utveksling til andre kunstakademier gjennom Nordplus eller Socrates. Det arrangeres et skrivekurs spesielt med tanke på avsluttende BFA besvarelse. Deltagelse på semesterutstilling med påfølgende gjennomgang

Forutsetninger: Kunstnerisk utvikling del 2

Belastning: 30 Sp Høst

Karakter: BØ

Evalueringsform(er): Øvingsarbeider.

BK2600 **BFA UTSTILLING**
BFA utstilling
BFA exhibition

Emneansvarlig: Professor Anne-Karin Furunes, amanuensis Hege Faber, professor Jon Arne Mogstad, professor Duba Sambolec, universitetslektor Ivar Smedstad, professor NN

Læringsmål for emnet: Presentasjon av det kunstneriske resultatet av Bachelorstudiet i billedkunst.

Faglige delaspekt: Refleksjon rundt eget kunstnerisk arbeid

Gjennomføring: Gruppeutstilling i KiT galleri. Studentgruppen organiserer utstillingen og planlegger de forskjellige produksjonsledd med egen intern veileder /koordinator. I tillegg til utstillingen skriver hver student en tekst. Denne skal være en refleksjon rundt studentens kunstneriske arbeid, og den blir bedømt gjennomført / ikke gjennomført.

Forutsetninger: Kunstnerisk utvikling 3

Belastning: 30 Sp Vår

Karakter: BØ

Evalueringsform(er): Utstilling.

MASTERSTUDIET I BILLEDKUNST

1. ÅRSKURS

BK3100 **AVANSERT KUNST ARB**
Avansert kunstnerisk arbeid
Advanced artistic work

Emneansvarlig: Professor Anne-Karin Furunes, amanuensis Hege Faber, professor Jon Arne Mogstad, professor Duba Sambolec, universitetslektor Ivar Smedstad, professor NN

Læringsmål for emnet: Studenten skal utvikle sitt kunstneriske prosjekt - konseptuelt, praktisk og teoretisk. Individuelle løsninger med hovedvekt på å utnytte den enkeltes potensiale. Studentgruppen skal utvikles til kritisk tenkning og i å bli selvhjulpne billedkunstnere på høyeste nivå.

Faglige delaspekt: Videreutvikle studentens evne til kritisk argumentasjon og forståelse for sin egen plass i dagens kunstverden.

Gjennomføring: Selvstendig atelierarbeid. Seminarer som fokuserer på hvordan dagens kunstdiskurs påvirker den kunstneriske praksis.
Ateliergrupper møtes ukentlig hvor studentenes arbeider blir fokus for diskusjon.
Studentene leverer essay, holder forelesninger eller leder seminarer, eller en kombinasjon av dette.
Deltagelse i åpen dag / semesterutstilling med påfølgende gjennomgang.
Forutsetninger: BFA eller tilsvarende
Belastning: 60 Sp Høst / vår
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Øvingsoppgaver.

2. ÅRSKURS

BK3300 **MASTERUTSTILLING**
Masterutstilling

Emneansvarlig: Professor Anne-Karin Furunes, amanuensis Hege Faber, professor Jon Arne Mogstad, professor Duba Sambolec, universitetslektor Ivar Smedstad, professor NN
Læringsmål for emnet: Den kunstneriske prosessen og studentens utvikling av sitt kunstneriske prosjekt er hovedmålet for MFA studiet. Det siste studieåret har derfor hovedfokus på arbeidet mot den avsluttende masterutstilling i Trondheim Kunstmuseum. Dette skal være en utstilling på et høyt profesjonelt nivå.
Faglige delaspekt: Arbeidet med den avsluttende katalogen, og teksten til denne bør også gå inn som en del av teoriprogrammet. Det er viktig i denne sammenhengen at det kunstneriske arbeidet kommer i første rekke, og at den teoretiske delen kommer som en støtte til dette, og som en tydeliggjøring av studentenes intensjoner og en utvikling av deres kunstneriske referanser
Gjennomføring: Arbeid mot avsluttende katalog og masterutstilling i Trondheim Kunstmuseum.
Forutsetninger: Avansert kunstnerisk arbeid (4. studieår ved KiT)
Belastning: 60 Sp Høst /vår
Karakter: BØ
Evalueringsform(er): Utstillinger.

EMNEBESKRIVELSER FOR EMNER FAKULTET FOR ARKITEKTUR OG BILLEDKUNST UNDERVISER FOR ANDRE FAKULTET

AAR1000 **ARKITEKTURHISTORIE**
Arkitekturhistorie
History of Architecture

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Dag Nilsen

Læringsmål for emnet: Emnet skal gi oversikt over de bygde omgivelsers historie ved gjennomgang av historiske bygningstyper og enkelte byggverks og miljøers utforming, sett i lys av samtidens tekniske kunnskap, teori og samfunnsforhold. Arkitektur og arkitekturteoretiske tema fra antikken til vår tid, hovedsakelig knyttet til den vestlige verden, blir behandlet.

Faglige delaspekt: Historiske og samfunnsmessige forutsetninger for byggevirksomhet
Historisk byggeteknikk og materialbruk
Formelementer og deres systemsammenheng
Arkitekturteori

Gjennomføring: Forelesninger og selvstudium (pensum)

Forutsetninger: Generell studiekompetanse

Belastning: 7,5 Sp

Tid: Vårsemesteret. Egen semesterplan utarbeides

Karakter: TØ

Evalueringsform: Øvingsarbeider. Skriftlig øvingsoppgave (essay).

AAR1050 **FORMGIVING**
Formgiving som kreativ prosess
Design as a Creative Process

Emneansvarlig: Universitetslektor Svein Wolle

Læringsmål for emnet: Emnets mål er å gi studentene kunnskap om og forståelse for forskjellige avbildingsmetoder, dessuten innsikt i grunnleggende formprinsipper for å gjøre dem bedre skikket til å arbeide med formgiving.

Faglig delaspekt: Formgiving av objekter (produktdesign/arkitektur); tekniske konstruksjoner, apparater, bygninger og andre nyttegjenstander er resultatet av en kreativ prosess hvor utøverens forståelse og erfaring for utvikling av ideer spiller sammen med vedtatte konvensjoner: Prosjekteringsmetoder, presentasjons-måter, bruk av grafiske symboler osv. Emnet er en introduksjon til formgivingsfaget og tar opp basale prinsipper som ligger til grunn for all kreativ virksomhet innenfor design. Emnet tar opp temaene Geometrisk Avbildning, Tegning (frihånds-) og formgiving knyttet til prosjektering av et enkelt spesifikt objekt.

Gjennomføring: Forelesninger og øvinger. Studentene skal kun arbeide med blyant, passer, lineal på papir og modellbygging. Dette betraktes som et nødvendig erfaringsgrunnlag hvis en skal kunne utnytte datamaskinen som verktøy for å skape/prosjektere fysiske produkter. Øvingene med personlig konsultasjon utgjør en viktig del av undervisningen ("Learning by Doing").
Det er ikke utarbeidet eget kompendium til emnet, men student-ene vil få utdelt en liste med relevant, utvalgt litteratur.
Avdelingsbiblioteket for fakultetet vil i hele semesteret sperre denne litteraturen til gjennomsyn og 1-dags lån.

Forutsetninger: Ingen

Belastning: 7,5 Sp Høst

Karakter: TØ

Evalueringsform: Øvinger.

AAR4200 **FORM OG FARGE GK 1**
Form og farge, grunnkurs 1
Form and Colour, Basic Course 1

Faglærer Førsteamanuensis Charles Alexander Booker

Belastning 15 Sp Høst/vår

Eksamen Tid: - Hjelpemidler: - Øvinger: O Karakter: BØ

Målgruppe For studenter ved Institutt for produktdesign.

Mål Høst: Innføring i grunnleggende teknikker i tegnerisk fremstilling relatert til designområdet med vekt på form og formanalyse. Innføring i prinsipper om layout og visuell presentasjon i design.
Vår: Innføring i plastisk 3D problemstillinger og grunnleggende formlære. Innføring i fargeforståelse og bruk.

Forutsetning Emnet er forbeholdt studenter ved Institutt for produktdesign.

Innhold Tegning, presentasjon. 3D form. Farge.
Undervisningsform Øvingsoppgaver, individuell veiledning (korreksjon). Forelesninger, seminarer og kollokvier. Undervisningen samordnes med undervisningen i emnet TPD4105 Produktdesign 1 IT.
Kursmateriell Eksempler fra billedkunst, industridesign og arkitektur. Anbefalte bøker: D.K. Francis, Ching: Tegning. Ingegerd Andersson m.fl.: Grafisk utforming. Layout og desktop. Cheryl Akner-Koler: Three Dimensional Visual Analysis. Urban Willumsen: Fargelære. Johannes Itten: Fargekunstens elementer. Dick Powell: Presentation Techniques.
Eksamensform Øvinger.

AAR4205 **FORM OG FARGE GK 2**
Form og farge, grunnkurs 2
Form and Colour, Basic Bourse 2

Faglærer Førsteamanuens Charles Alexander Booker
Belastning 7,5 Sp Høst
Eksamen Tid: - Hjelpemidler: - Øvinger: O Karakter: TEØ
Målgruppe For studenter ved Institutt for produktdesign.
Mål Videreføring i anvendt fargebruk, materialer i plastisk form, presentasjon og kommunikasjon. Design historie tar for seg historiske og systematiske spørsmål innenfor design. Det vil formidle kjennskap til historisk viktige designprodukter og deres teoretiske bakgrunn med henblikk på forståelse av deres plass i tekniske, produksjonsmessige, samfunnsmessige og ideologiske systemer.
Forutsetning Emnet bygger på emne AAR4200 Form og farge 1, og er forbeholdt studenter ved Institutt for produktdesign.
Innhold Farge, fargebruk, plastisk form, presentasjon, designhistorie.
Undervisningsform: Øvingsoppgaver, individuell veiledning (korreksjon). Forelesning, seminarer, kollokvier. Undervisningen kan på forskjellige måter knyttes til prosjektoppgave i Produktdesign 3. Undervisningen samordnes med undervisningen i emne TPD4115 Produktdesign 3.
Kursmateriell Eksempler fra billedkunst og industridesign. Kompendium 1 & 2 i Designhistorie og John Heskett: Industrial Design.
Eksamensform Skriftlig + øvinger.

AAR4210 **BM 1 – FYS MILJØPLANL**
Bygg- og miljøteknikk 1 – Fysisk miljøplanlegging
Civil and Environmental Engineering 1 – Physical Planning and the Environments

Koordinator Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Faglærere Professor Tore Sager, førsteamanuensis Jan Ketil Rød, førsteamanuensis Sveinn T. Thorolfsson
Belastning 7,5 Sp Høst
Eksamen Tid: - Hjelpemiddel: - Øvingar: O Karakter: TØ
Målgruppe For studentar ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi.
Mål Studentane skal gjennom arbeid med det fysiske miljøet få ein introduksjon til viktige element i berekraftig byutvikling. Dei skal i tillegg få grunleggande kjennskap til prosjektarbeid i grupper.
Føresetnad Ingen.
Innhald Emnet er bygd opp omkring eit gjennomgåande prosjekt som tek utgangspunkt i eit konkret byområde. Prosjektet tek for seg lokalisering og arealbruk, fellesfunksjonar, uteareal, transportsystem, tilgjenge og trafikktryggleik for alle, vassforsyning, avløp, vasskvalitet og forureiningar. På grunnlag av situasjonsanalysar skal det utarbeidast forslag til forbetringar av det fysiske miljøet og gjennomførast konsekvensvurderingar og samanlikning av alternativ. I prosjektet inngår bruk av digitale kart og framstilling av analysar og planforslag ved hjelp av enkel bruk av geografiske informasjonssystem (GIS). Forelesingane ligg vekt på spørsmål som er sentrale i prosjektarbeidet, og vil elles gje innblikk i planleggingas samfunnsmessige oppgåver og planprosessar. Prosjektarbeidet skal gje studentane trening i gruppedanning, innformasjonsinnhenting, kommunikasjon, raportskriving og muntleg presentasjon.
Undervisningsform Emnet inngår i PBL-strengen med hovudvekt på prosjektarbeid i grupper. Prosjektet gjer bruk av IKT-verktøy og skal presenterast som skriftleg rapport. Emnet blir gjennomført i samarbeid mellom Institutt for byforming og planlegging, Institutt for bygg, anlegg og transport og Institutt for vann- og miljøteknikk. Gruppevis prosjektkarakter, men mogleg med differensiert karakter innan gruppa.
Kursmateriell I tillegg til kompendium blir faglitteratur til prosjektarbeidet tilgjengeleg på Fakultetsbiblioteket. Delar av kursmateriellet blir gjort tilgjengeleg på web.
Eksamensform Øvingar.

AAR4215 **FYS DETALJPLANLEGGING**
Fysisk detaljplanlegging
Local Planning

Faglærere Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Belastning 7,5 Sp Vår
Eksamen Tid: Hjelpemiddel: D Øvingar: O Karakter: TEØ
Mål Emnet skal gjennom prosjektretta arbeid sette studentane i stand til å forstå krav som inngår i detaljplanlegginga, og utarbeide regulerings- og bebyggelsesplanar for ulike situasjonar i eit by- og tettstadsområde.
Forutsetning Bygger delvis på emne AAR4210 BM 3 - Fysisk miljøplanlegging.
Innhold (I) Fysisk detaljplanlegging som forvaltningsmessig aktivitet i historisk og generelt perspektiv og slik det i dag er fastlagt i Plan- og bygningslova. Aktøranes ulike roller - samarbeid og medverking. (II) Planutforming i byar og tettstader i lys av folks og funksjonars behov og moglege løysingar, med vekt på nærmiljø, tilgjenge og forholdet til naturgrunnlag og infrastruktur. (III) Situasjons- og behovsanalysar som grunnlag for planutforming. (IV) Utarbeiding av planforslag i lys av overordna plan, rammevilkår og etterfylgjande gjennomføring.
Undervisningsform Forelesingar, øvingar som gruppearbeid, synfaring. Øvingane tel i den endelige karakteren i emnet. Øvingane må vere leverte og godkjende før eksamen.
Kursmateriell Blir opplyst ved semesterstart.
Eksamensform Skriftleg + øvingar.

AAR4220 **FYS OVERSIKTSPLANL**
Fysisk oversiktsplanlegging
Master Planning

Faglærere Professor Tor Medalen
Belastning 7,5 Sp Høst
Eksamen Tid: Hjelpemiddel: C Øvinger: O Karakter: TEØ
Mål Emnet skal gi studentene kjennskap til og innføring i sentrale problemstillinger og i det lovmessige grunnlaget for fysisk oversiktsplanlegging. Studentene skal settes i stand til å planlegge for ulike situasjoner i et by-/tettstedsmessig område.
Forutsetning Emnet skal faglig sees i sammenheng med AAR4215 Fysisk detaljplanlegging og AAR4225 Samordnet areal- og transportplanlegging.
Innhold Oversiktsplanleggingens forvaltnings- og innholdsmessige historie. Innføring i planleggingsteori deriblant om planleggingens organisering, konflikter i planlegging og situasjonsavhengig planlegging. Innføring i sentrale planleggingsmetoder deriblant strategisk planlegging, utredningsmetodikk og bruk av informasjonsteknologi.
Undervisningsform Forelesninger, øvinger, seminar. Øvingene teller 40% av den endelige karakteren i emnet.
Kursmateriell Kompendium.
Eksamensform Skriftlig + øvinger.

AAR4225 **SAMORD AREAL/TRANSP**
Samordnet areal- og transportplanlegging
Co-ordinated Land Use and Transportation Planning

Faglærer Professor Tor Medalen
Belastning 7,5 Sp Vår
Eksamen Tid: Hjelpemiddel: C Øvinger: O Karakter: TEØ
Målgruppe For studenter med studieretning veg, transport og areal og andre med interesse for planlegging.
Mål Emnet skal sette studentene i stand til å forstå sammenhengene mellom arealbruk og transport, og få kjennskap til planlegging av infrastruktur på overordnet nivå.
Forutsetning Emnet skal ses i sammenheng med AAR4220 Fysisk oversiktsplanlegging og transport- og vegplanleggingsfag (dvs. TBA4200 Veg, jernbane og miljø, TBA4290 (høst) og TBA4291 (vår) Transportanalyse GK, TBA4300 Trafikksikkerhet og gatemiljø og TBA4205 (høst) og TBA4206 (vår) Investering og drift av samferdselsanlegg).
Innhold Arealbruk som drivkraft og binding i byer og regioners utvikling. Samspillet mellom de ulike deler av transportnettet og krav til transportstandard avhengig av funksjon til de ulike deler av arealbruken og infrastrukturen. Innføring i planlegging og konsekvensutredning som forvaltningsmessig aktivitet. Bruk av reisevaneundersøkelser, databaser, GIS-teknologi og konsekvensanalyser. Organisering og gjennomføring av tverrfaglig planutarbeidelse på oversiktsnivå.
Undervisningsform Forelesninger, øvinger, seminar. Øvingene teller 30 % av den endelige karakteren.
Kursmateriell Kompendium, offentlige rapporter og veiledningsmaterialer.
Eksamensform Skriftlig + øvinger.

AAR4230 **PLANL I ULAND VK**
Planlegging og bygging i utviklingsland, videregående kurs
Planning and Construction in Developing Countries, Advanced Course

Faglærer Professor Hans Christie Bjønness
Belastning 7,5 Sp Vår
Eksamen Tid: - Hjelpemiddel: C Øvinger: O Karakter: TE
Målgruppe For studenter ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi.
Mål Emnet skal gi forståelse for forutsetninger og anvendbar kunnskap for gjennomføring av planlegging, infrastruktur og byggevirksomhet på et bærekraftig grunnlag i utviklingsland.
Forutsetning Emnet bør velges av studenter som skal ta emne AAR4525 Byøk planl prosjekt. Emnet må velges av studenter som skal ta hovedoppgave i utviklingsland.
Innhold Planlegging for bærekraftig utvikling krever kunnskaper på et bredt tverrfaglig grunnlag. Emnet vil diskutere teori- og metodegrunnlag for bærekraftig samfunns- og byutvikling, planlegging og byggevirksomhet. Miljø-, sosioøkonomiske-, fysiske- og kulturelle faktorer skal sees i sammenheng, og ut fra ulike stedlige betingelser. Det vil legges vekt på eksempel som illustrerer ulike betingelser og institusjonelle rammer for utvikling og gjennomføring av prosjekt i bistandssamarbeid. Planlegging under krise for gjenoppbygging etter katastrofer vil være deltema. Det skal gjennomføres øvingsoppgave med prosjektdokument ut fra FN-format, og målorientert prosjektplanlegging som praktisert av NORAD (LFA).
Undervisningsform Emnet er et samarbeid mellom flere institutter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse. Det legges vekt på tverrfaglige seminarer med innledere fra andre fakultet ved NTNU, og studier av eksempel (case-studies). En studie-/øvingsoppgave skal gjennomføres. Emnet undervises felles med emne AAR4945 Planl i uland.
Kursmateriell Kompendium.
Eksamensform Skriftlig.

AAR4700 **BY/REGIONPL FORDYPN**
By- og regionplanlegging, fordypningsemne
Town and Regional Planning, Specialization

Koordinator NN
Faglærere Faglærere ved instituttet
Belastning 22,5 Sp Høst 7,5 Vt = 22,5 Sp
Eksamen Tid: - Hjelpemiddel: - Øvinger: O Karakter: TEØ
Mål Kompetanse vedrørende utvalgte fordypningstemaer innenfor de sentrale fagområdene som dekkes ved Institutt for byforming og planlegging. Fordypningsemnet skal også gi ferdigheter i planlegging og gjennomføring av prosjekt samt prosjektrapportering.
Forutsetning Følgende emner: AAR4215 Fysisk detaljplanlegging og AAR4220 Fysisk oversiktsplanlegging eller AAR4225 Samordnet areal- og transportplanlegging.
Innhold Emnet består av et prosjekt i by- og regionplanlegging (11,25 Sp) i kombinasjon med tre emnemoduler (dvs. 3 moduler á 3,75 Sp). Prosjektarbeidet kan hentes fra problemstillinger av forsknings- og utviklingsmessig karakter innenfor hele instituttets fagområde, i samråd med faglærer. Emnemodulene skal gi et bredere teoretisk fundament innen fagfeltet, som også støtter opp om prosjektet. By- og regionplanlegging fordypningsemne skal normalt inkludere minst to av instituttets egne, sentrale fordypningsmoduler, som er "Plan- og byggesaksbehandling", "Landskap og planlegging" og "Planlegging for regional næringsutvikling". En kan også skreddersy en emnemodul til prosjektoppgaven, kfr. SIA40AC TEMA. I tillegg skal det velges en tredje emnemodul. Denne kan velges fritt blant de emnemoduler som NTNU tilbyr i 9. semester, men valget skal godkjennes av faglærer, og om mulig støtte opp om prosjektarbeidet. En liste over noen anbefalte moduler er som følger
(normalt velges minst to moduler fra denne listen):
SIA40AATEMA Plan- og byggesaksbehandling – (3,75 Sp)
SIA40ABTEMA Planlegging for regional næringsutvikling – (3,75 Sp)
SIA40ACTEMA By- og regionalplanlegging – (3,75 Sp)
SIA40ADTEMA Landskap og planlegging – (3,75 Sp)
Anbefalte moduler ved valg av tredje modul:
SIA80AA TEMA Kollektivtransport (samferdsel) – (3,75 Sp)
SIA80AD TEMA Næringslivets transporter (samferdsel) – (3,75 Sp)
SIB40AC Geometrisk utforming av veger (veg) – (3,75 Sp
Undervisningsform Forelesninger, seminar, prosjektarbeid. Sluttkarakter fastsettes som en kombinasjon av eksamen (50%) og prosjektarbeidet (50%).
Kursmateriell Kompendier, forelesningsnotater, publikasjoner, utredninger, forskrifter m.v.
Eksamensform Muntlig evt. hjemmeeksamen + øvinger (prosjektarbeid). Kontinuasjon i emnemodulen avholdes i januar.

BK1000 **GRAFISKE TEKNIKKER**
Introduksjon til grafiske teknikker (innføringsemne II)
Printmaking

Emneansvarlig: Ingeniør Hermann Isaksen, KIT
Læringsmål for emnet: Praktisk arbeid i grafikkverkstedet til KIT. Studentene får anledning til å prøve ulike grafiske teknikker.
Faglige delaspekt: 1. Presentasjon av ulike grafiske verktøy, maskiner og teknikker
2. Tilrettelegging og gjennomføring av workshops
Gjennomføring: Workshop
Utstilling
Forutsetninger: Max 10 studenter
Belastning: 7,5 Sp Vår (januar/februar)
Karakter: BØ
Evalueringsform: Øvingsarbeider.

TEMA **PLAN/BYGGESAKSBEH**
Plan og byggesaksbehandling
The Management of Local Plans and Planning Applications

Faglærere Professor Tor Medalen
Belastning 3,75 Sp Høst
Eksamen Tid: - Hjelpemiddel: - Øvinger: O Karakter: TE
Mål Emnet skal gi forståelse av sammenheng mellom innholdet i (overordnede) planer og utformingen av mer detaljerte prosjektforslag.
Forutsetning
Innhold Presentasjon av ulike plan- og prosjektsituasjoner og omtale av hvilke bindinger og muligheter ulike plantyper gir for byggherren og plan- og bygningsmyndighetene. Beskrivelse av behovet for og utfordringene knyttet til samordning og forhandlinger mellom offentlige myndigheter og mellom private byggherrer og offentlige myndigheter.
Undervisningsform Forelesninger, seminar, gruppearbeid/øvinger, befaring.
Kursmateriell
Eksamensform Muntlig.

TEMA **BY OG REGIONPLANLEGGING**
By- og regionalplanlegging
Town- and Regional Planning

Faglærere NN
Belastning 3,75 Sp Vår

Eksamen Tid: - Hjelpemiddel: - Øvinger: O Karakter: TE
Mål Emnet skal gi nærmere kunnskap om et bestemt delområde av by- og regionplanlegging.
Forutsetning
Innhold Emnet vil kunne være Planleggingshistorie, Sentrumsplanlegging, Planleggingsteori, Fortetting eller lignende. Valg av tema vil fortrinnsvis knyttes opp mot en prosjektoppgave ved instituttet, men kan også velges separat.
Undervisningsform Ledet selvstudium, seminar, gruppearbeid/øving.
Kursmateriell
Eksamensform Muntlig.

TEMA **LANDSKAP OG PLANL**
Landskap og planlegging
Engelsk emnetittel **Landscape and Planning**
Faglærere Førsteamanuensis Alf Ivar Oterholm
Belastning 3,75 Sp Høst
Eksamen Tid: - Hjelpemiddel: - Øvinger: O Karakter: TE
Mål Emnet skal gi kjennskap til økologisk basert landskapsplanlegging på oversiktsnivå, med hovedvekt på analysemetoder.
Forutsetning
Innhold Analyse av muligheter og begrensninger i landskap og naturgrunnlag ut fra økologiske og ressursmessige betraktninger. Problemstillinger i ulike planoppgaver. Kulturlandskap, landskapskomponenter og landskapsøkologi. Landskapsopplevelse og visuelle

	landskapsanalyser. Datagrunnlag, analyseteknikker, modelltyper, egnethetsanalyse, bruk av GIS.
Undervisningsform	Forelesninger, seminar, gruppearbeid og øvinger.
Kursmateriell	
Eksamensform	Muntlig.

TEMA	**BYPLANHISTORIE** **Byplanhistorie** **History of Town Planning**
Faglærere	Professor Bjørn Røe
Belastning	7,5 Sp Høst
Eksamen	Tid: - Hjelpemiddel: D Øvinger: O Karakter: TE
Mål	Emnet skal gi et overordnet omriss av byers og byplanteoriers utvikling over tid. Undervisningen samordnes med AAR4460 ATH B.
Forutsetning	
Innhold	Emnet følger den historiske utviklingen av byer med særlig vekt på byplanhistorien fra den tidligere industrialismen og fram til i dag. Emnet gir også kunnskap om utviklingen av ulike byformingsteorier som basis for en praktisk innføring i byplanlegging.
Undervisningsform	Forelesning og øving.
Kursmateriell	Kompendium
Eksamensform	Skriftlig.